

Efnisyfirlit

Stjórnskipurit RARIK	4
Formáli	5
Rekstraryfirlit	8
Ársfundur 2003	9
Fjármál	10
Orkuviðskipti	12
Nýjar veitur keyptar	15
Framkvæmdir	16
Handbók og öryggismál	18
Sunnlensk orka	20
Héraðsvötn	20
Fjarðarselsvirkjun 90 ára	21
RARIK til sýnis að Skógum	21
Starfsmannamál	22
Ársreikningur	23
Áritun stjórnenda	24
Áritun endurskoðenda	24
Rekstrarreikningur	25
Efnahagsreikningur	26
Sjóðstreymi	28
Skýringar	29
English summary	35
Umdæmaskipting	37
Skammstafanir	37

Stjórnskipurit RARIK 2003

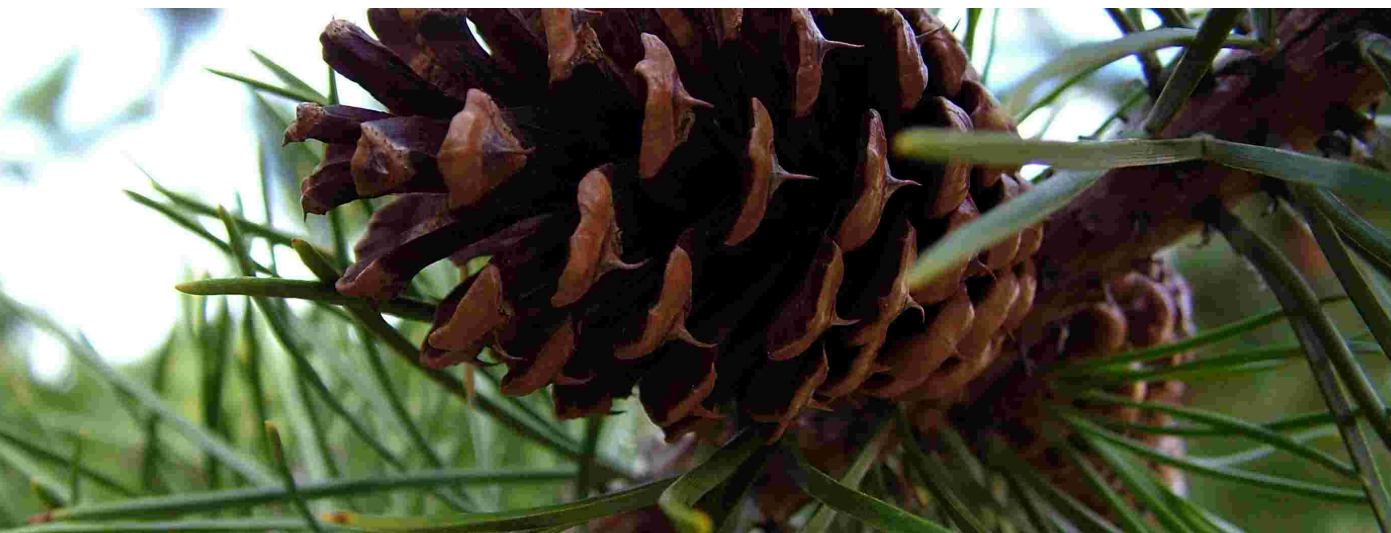
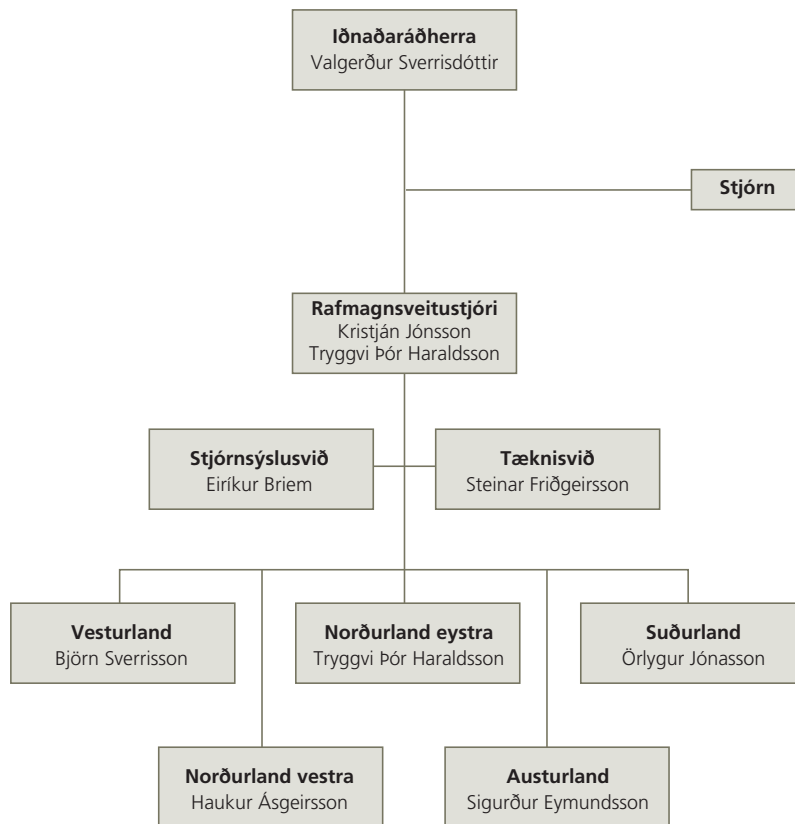
Stjórn RARIK fram að ársfundi 2003 var þannig skipuð:

Sveinn Þórarinnsson formaður
Benóný Arnórsson
Einar Oddur Kristjánsson
Ingibjörg Sigmundsdóttir
Pálmi Jónsson
Sveinn Invarsson

Á ársfundinum urðu þær breytingar að þeir Einar Oddur Kristjánsson og Pálmi Jónsson gengu úr stjórn en í þeirra stað komu Arnbjörg Sveinsdóttir og Guðjón Guðmundsson.

Ný stjórn RARIK 2003-2004 er þannig skipuð:

Sveinn Þórarinnsson formaður
Arnbjörg Sveinsdóttir
Benóný Arnórsson
Guðjón Guðmundsson
Ingibjörg Sigmundsdóttir
Stefán Guðmundsson
Sveinn Ingvarsson.

Tímamót í sögu Rafmagnsveitna ríkisins

I.

Árið 2003 markaði nokkur tímamót í sögu Rafmagnsveitna ríkisins. Breytt umhverfi raforkumála er að taka á sig mynd og unnið var að verulegum skipulagsbreytingum hjá fyrirtækinu. Reksturinn var í jafnvægi, enda jukust rekstrartekjur og rekstrargjöld hlutfallslega álíka mikið, eða um 2%. Hins vegar olli óhagstæð þróun fjármagnsliða því að 114 mkr. tap varð á rekstri fyrirtækisins. Fjárfestingar ársins jukust um tæp 30% frá fyrra ári, sem sýnir vaxandi umsvif. Munar þar verulega um kaup fyrirtækisins á Hitaveitu Dalabyggðar en dreifikerfi hennar var keypt í lok ársins fyrir 145 mkr. Þar með bætist fjórða hitaveitan í rekstur RARIK og önnur jarðhitaveitan. Hitaveitustarfsemi er orðin umtalsverður þáttur í rekstri fyrirtækisins og mikilvægur vaxtarbroddur í framtíðaráformum þess. Þá keypti fyrirtækið rafdreifikerfið í Húsafelli í Borgarfirði og gerði jafnframt samning um kaup á raforku frá virkjunaraðila þar. Vill RARIK hér með bjóða hina nýju viðskiptavinum sína velkomna.

Tryggvi Þór Haraldsson rafmagnsveitustjóri.

Á árinu 2003 tóku ný raforkulög gildi. Með tilkomu þeirra verða verulegar breytingar í rekstrarumhverfi orkuveitna, enda er að því stefnt að koma á samkeppni í raforkuvinnslu og sölu á raforku. Nokkrum veigamiklum þáttum þessara breytinga var þó frestað og þeir fengnir sérstakri nefnd til úrlausnar, svokallaðri 19 manna nefnd. Nefndinni var ætlað að koma fram með tillögur að frumvörpum til laga, annars vegar um stofnun flutningsfyrirtækis, Landsnets hf., og hins vegar um jöfnun kostnaðar vegna raforkudreifingar í strjálbýli. Frumvörp um þessi efni ásamt nauðsynlegum breytingum á raforkulögum hafa nú verið lögð fram á Alþingi. Segja má að með síðarnefnda frumvarpinu sé tekið með markvissum hætti á máli sem RARIK hefur barist fyrir um langa hríð, enda getur það varla talist eðlilegt að einungis viðskiptavinir RARIK hafi þurft að jafna dreifingarkostnaði raforku í strjálbýli, en fyrirtækið þjónar stærstum hluta þess. Með þessum breytingum öllum sér RARIK loksins fram á það að rekstrarumhverfi fyrirtækisins verði sambærilegt við það sem gerist hjá öðrum orkuveitum og að gjald fyrir raforkudreifingu geti þar af leiðandi einnig orðið sambærilegt.

Á árinu 2003 tóku ný raforkulög gildi. Með tilkomu þeirra verða verulegar breytingar í rekstrarumhverfi orkuveitna, enda er að því stefnt að koma á samkeppni í raforkuvinnslu og sölu á raforku.

RARIK telur það galla á hinum nýju raforkulögum ef ekki verður gert ráð fyrir því að stofnaður verði einhvers konar raforkumarkaður eða markaðstorg, þar sem verðmyndun raforkunnar fer fram. Slíkur markaður stuðlar að aukinni skilvirkni og réttari verðmyndun á raforku, þar sem tilboð framleiðenda og kaupenda vegast á til að ákvarða verð sem viðskipti næsta dags miðast við, með hliðstæðum hætti og gerist á gjald-eyrismarkaði þar sem framboð og eftirspurn ákvarða verð. Fyrirtæki sem hafa bæði framleiðslu- og sölustarfsemi með höndum verða að nota það verð í innri viðskiptum þeirra á milli til að koma í veg fyrir hugsanlega mismunun á markaðnum. Þannig sitja allir seljendur á markaðnum við sama borð, aðgangsfrelsi ríkir og nýir framleiðendur vita að hverju þeir ganga.

Það er sérhverju fyrirtæki nauðsynlegt að geta gefið starfsmönnum sínum færi á að nýta krafta sína í ögrandi verkefnum og afla nýrrar reynslu og þekkingar til hagsbóta fyrir fyrirtækið þegar til lengri tíma er litið.

Samkvæmt hinu nýja frumvarpi til laga um Landsnet hf. mun RARIK þurfa að selja eða leigja hinu nýja fyrirtæki þau flutningsvirki sín sem eru á 66 kV og 132 kV spennu. Við það munu umsvif fyrirtækisins dragast saman sem því nemur. Hins vegar er stefnt að því að vinnuflokkar fyrirtækisins muni áfram sjá um viðhalds- og þjónustuverkefni fyrir flutningskerfið með þjónustusamningi við Landsnet hf.

Vegna hinna nýju raforkulaga var óhjákvæmilegt að taka skipulag fyrirtækisins til gagnerrar endurskoðunar. Sú vinna hófst á fyrri hluta ársins með aðstoð sérfræðinga frá IBM Business Consulting Services ehf. og nýtt skipulag tók gildi hinn 1. janúar sl. Mikil vinna var lögð á herðar starfsmanna, einkum á síðustu stigum, til að hið nýja skipulag gæti tekið gildi á tilsettum tíma. Við skipulagsbreytinguna þurfti einkum að greina þann rekstur innan fyrirtækisins, sem hefur samkeppnisstarfsemi með höndum, frá hinum, sem starfar á grundvelli einkaleyfis. Í því skyni voru stofnaðar óháðar afkomueiningar um orkuvinnslu, orkudreifingu og orkusölu sem fá þjónustu frá sameiginlegum stoðeildum, þ.e. yfirlýstjórn, fjármálasviði, þróunarsviði og rekstrar- og þjónustusviði. Ekki þurfti að segja upp eða flytja starfsmenn til vegna breytinganna. Með þessari skipulagslausn er kröfum raforkulaganna fullnægt og fyrirtækið getur áfram nýtt sér hagkvæmni stærðarinnar. Ástæða er til að þakka starfsmönnum RARIK fyrir jákvæða afstöðu og þátttöku í þessum skipulagsbreytingum.

II.

Það hefur lengi verið kappsmál RARIK að rekstrarformi fyrirtækisins verði breytt í hlutafélag. Sú breyting myndi m.a. skapa fyrirtækinu aukið svigrúm til þátttöku í viðtækari verkefnum en það hefur nú með höndum og þar með virkja hæfileika og þekkingu starfsmanna betur en nú er hægt. Það er sérhverju fyrirtæki nauðsynlegt að geta gefið starfsmönnum sínum færi á að nýta krafta sína í ögrandi verkefnum og afla nýrrar reynslu og þekkingar til hagsbóta fyrir fyrirtækið þegar til lengri tíma er litið. Nú, þegar markaðsvæðing hefur hafið innreið sína á raforkumarkaði, verður að tryggja RARIK sömu tækifæri í þessum efnum og þau orkufyrirtæki búa við sem þegar hafa tekið upp breytt rekstrarform. Það rekstrarform, sem fyrirtækið býr nú við, takmarkar mjög möguleika þess til að mæta með skjótum og skilvirkum hætti breyttum aðstæðum á markaði.

III.

Á árinu var Verkfræðistofu Sigurðar Thoroddsen hf. og Rafteikningu hf. falið að vinna skýrslu um verkhönnun á stækkun Lagarfossvirkjunar, í ljósi þeirrar aukningar í rennsli fljótsins sem verður við tilkomu Kárahnjúkavirkjunar. Í stuttu máli var niðurstaðan sú að hér er um verulega hagkvæman virkjunarkost að ræða. Gert er ráð fyrir að stækkunin verði um 18 MW, þannig að uppsett afl virkjunarinnar verði um 26 MW.

Þá var haldið áfram athugun á allt að 10 MW virkjun á vegum Sunnlenskrar orku ehf. í Ölfusdal við Hveragerði, sem einnig virðist hagkvæmur virkjunarkostur. Einnig var áfram unnið að athugun á virkjun á vegum Héraðsvatna ehf. við Villinganes í Skagafirði, svo og við frumhönnun við Hólmsá og Skaftá í V.-Skaftafellssýslu.

IV.

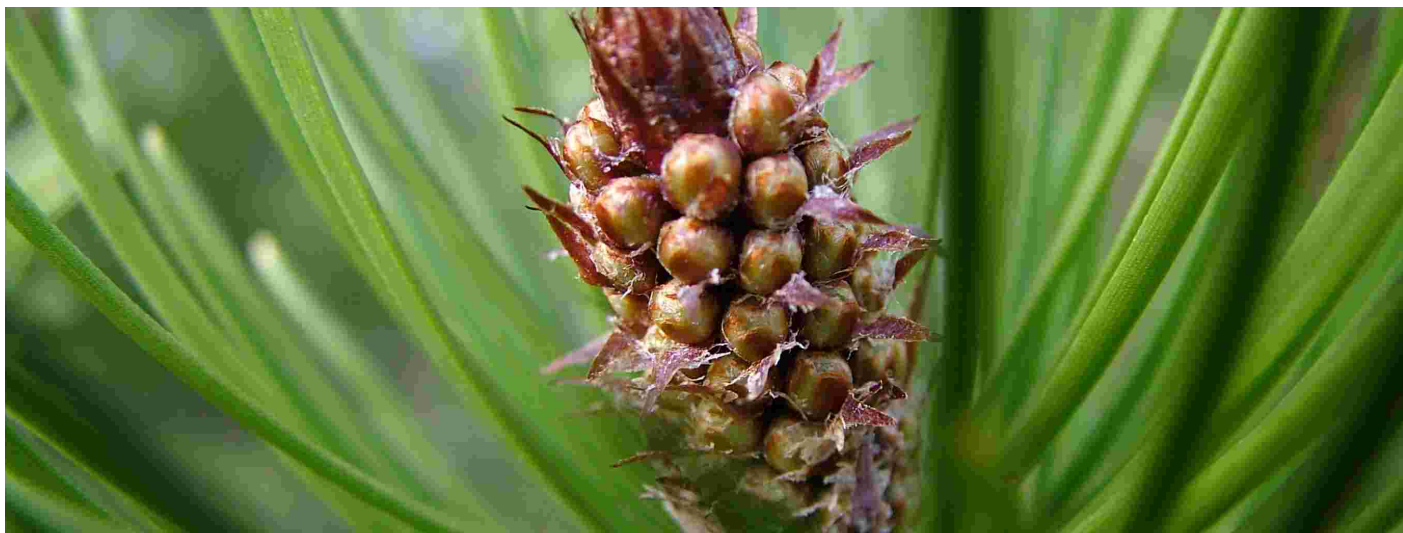
Á árinu 2004 er minnst aldarafmælis rafvæðingar á Íslandi. Það var í desember 1904 sem Jóhannes Reykdal athafnamaður tók í notkun rafstöð í Hamarskotslæk fyrir trésmiðju sína og ljós voru kveikt í 15 húsum í Hafnarfirði, auk trésmiðjunnar. Þetta er stundum nefndur fyrsti vísir að rafveitu á Íslandi. Austur á Seyðisfirði, sem þá var einn af stærri kaupstöðum landsins, voru menn farnir að huga að virkjun Fjarðarár. Framkvæmdir hófust árið 1913 og lauk þeim að fullu þá um haustið. Stöðvarhúsið var reist í Fjarðarhvammi, fallegu dalverpi fyrir neðan árgljúfrið og stífla var reist ofan við Fjarðarsel, 400 metra uppi í gilinu. Fjarðarselvirakjun var fyrsta riðstraumsvirkjun landsins og var 90 ára afmæli hennar fagnað 18. október 2003. Í Fjarðarseli er nú rafminjasafn, en rafstöðin framleiðir enn orku.

Fjarðarselvirakjun var fyrsta riðstraumsvirkjun landsins og var 90 ára afmæli hennar fagnað þann 18. október 2003. Í Fjarðarseli er nú rafminjasafn, en rafstöðin framleiðir enn orku.

V.

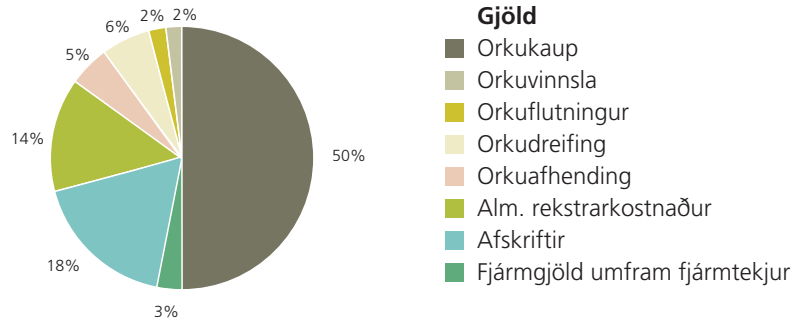
Undir lok ársins 2003 lét Kristján Jónsson af störfum sem rafmagnsveitustjóri, eftir 27 ára gífturíkan feril hjá RARIK. Kristján hefur notið bæði virðingar og velvildar meðal starfsmanna og átt einstaklega góð samskipti við þá alla tíð. Undir stjórn hans hefur fyrirtækið gengið í gegnum mikið breytinga- og framfaraskeið og meðal stórra verkefna má nefna hringtengingu raforkukerfisins með Byggðalínu, en RARIK annaðist þá framkvæmd að mestu leyti. Kristján er fæddur 1939 og lauk prófi í raforkuverkfræði í München 1966 og starfaði að loknu námi sem verkfræðingur í Sviss fram til ársins 1968 er hann hóf störf hjá Smith & Norland í Reykjavík. Kristján starfaði frá 1971 sem deildarverkfræðingur hjá Rafmagnsveitu Reykjavíkur þar til hann tók við starfi rafmagnsveitustjóra ríkisins 1. október 1976. Kristjáni eru færðar bestu þakkir fyrir störf sín hjá RARIK.

Trygvi Þór Haraldsson rafmagnsveitustjóri

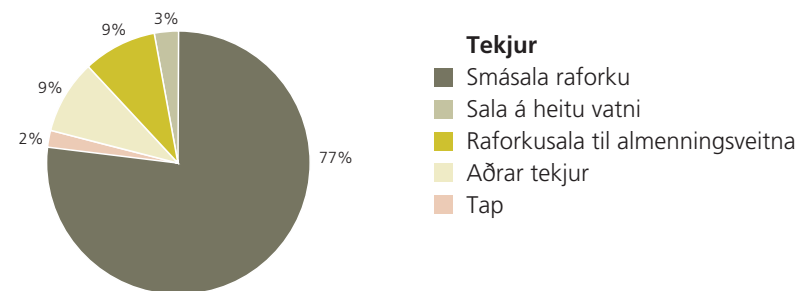
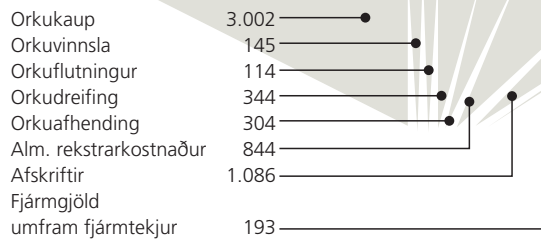

Rekstraryfirlit

Rekstraryfirlit 2003

Rekstrargjöld 6.032 milljónir króna

Rekstrartekjur og tap 6.032 milljónir króna

Ársfundur RARIK 2003

Á ársfundi RARIK, sem haldinn var á Egilsstöðum fimmtudaginn 22. maí 2003, var fjallað um rekstur fyrirtækisins á liðnu ári, stöðu þess og horfur til framtíðar. Á fundinum var gerð ítarleg grein fyrir afkomu ársins 2002 og helstu þáttum í starfseminni.

Valgerður Sværisdóttir iðnaðarráðherra ávarpaði fundinn og kynnti skipan nýrrar stjórnar. Í ávarpi sínu lagði hún áherslu á áhrif nýrra orkulaga og hvatti starfsmenn og stjórnendur RARIK til að líta á þær breytingar sem tækifæri fremur en ógnun.

Sveinn Þórarinsson stjórnarformaður gerði að umtalsefni áhrif nýsamþykkttra raforkulaga á fyrirtækið og viðskiptavinum þess og áréttaði að enn ætti eftir að útkljá fyrirkomulag raforkuflutninga og verðjöfnunar í flutningi og dreifingu raforku.

Pálmi Jónsson, fyrrum formaður stjórnar RARIK, á ársfundinum 2003.

Orkuvinnsla vatnsaflsstöðva

		2002	2003	'02 - '03
	Uppsett afl kW	Orkuvinnsla MWh	Orkuvinnsla MWh	Aukning orkuvinnslu
Rjúkandavirkjun	840	7.943	8.149	2,6%
Laxárvatnsvirkjun	480	2.803	2.595	-7,4%
Gönguskarðsárvirkjun	1.064	8.310	7.624	-8,3%
Skeiðsfossvirkjun	4.800	25.049	18.458	-26,3%
Garðsárvirkjun	174	737	956	29,7%
Lagarfossvirkjun	7.500	59.778	58.909	-1,5%
Fjarðarselsvirkjun	160	0	0	
Grímsárvirkjun	2.800	20.544	20.081	-2,3%
Smyrlabjargaárvirkjun	1.000	10.681	10.579	-1,0%
Alls	18.818	135.845	127.351	-6,3%

Orkuvinnsla varmaflsstöðva

		2002	2003	'02 - '03
	Uppsett afl kW	Orkuvinnsla MWh	Orkuvinnsla MWh	Aukning orkuvinnslu
Vesturland	6.418	87	98	12,6%
Norðurland vestra	4.960	39	87	123,1%
Norðurland eystra	5.856	767	817	6,5%
Austurland	20.604	385	150	-61,0%
Suðurland	2.237	27	27	0,0%
Alls	40.075	1.305	1.179	-9,7%

Orkuvinnsla jarðhita

		2002	2003	'02 - '03
	Uppsett afl kW	Orkuvinnsla MWh	Orkuvinnsla MWh	Aukning orkuvinnslu
Skútudalur Siglufirði	6.600	26.056	23.750	-8,9%
Alls	6.600	26.056	23.750	-8,9%

Myndin er úr dælustöð hitaveitunnar í Búðardal sem RARIK keypti á árinu.

Kristján Jónsson rafmagnsveitustjóri flutti skýrslu um starfsemi liðins árs og fjallaði ítarlega um þau miklu áhrif sem ný raforkulög hefðu á rekstur fyrirtækisins. Hann gerði í upphafi máls síns sérstaklega að umtalsefni hið mikla vægi sem Austurland hefur haft í starfsemi fyrirtækisins og rakti stuttlega sögu rafvæðingar í fjórðungnum. Þá gat hann þess að enn væri margt óvíst um áhrif hinna nýju raforkulaga þar sem enn vantaði að leysa úr einum þýðingarmesta þætti breytinganna sem er fyrirkomulag og útfærsla á raforkuflutningum um landið og stofnun sérstaks fyrirtækis um rekstur meginflutningskerfisins. Það viðfangsefni verður falið 19 manna nefnd sem auk þess skal undirbúa frumvarp um jöfnun kostnaðar við flutning og dreifingu raforku. Með því frumvarpi hyllir undir lausn á málefni, sem verið hefur mikið baráttumál fyrirtækisins um langan aldur. Með samþykki þess munu allir landsmenn taka þátt í jöfnun kostnaðar við að flytja og dreifa raforku um landsins strjálu byggðir en ekki einvörðungu íbúar á orkuveitusvæðum RARIK og OV. Að síðustu hvatti Kristján stjórnálamenn og aðra þá sem bera hag landsbyggðar fyrir brjósti til að standa dyggan vörð um fyrirtækið í þeim harða heimi aukinnar samkeppni sem framundan er svo landsbyggðin beri þar ekki skarðan hlut frá borði. Þá minnti hann á að enn væri ósamþykkt frá Alþingi frumvarp til laga um að breyta rekstrarformi fyrirtækisins í hlutafélag.

Að lokum hélt Gunnar Vignisson, verkefnisstjóri hjá Þróunarstofu Austurlands, fróðlegt erindi sem hann nefndi „Auðlindin Austurland - ný framtíðarsýn á traustum grunni fjárfestinga og framþróunar atvinnulífs.“

Á ársfundinum urðu þær breytingar að þeir Einar Oddur Kristjánsson og Pálmi Jónsson gengu úr stjórn en í þeirra stað komu Arnbjörg Sveinsdóttir og Guðjón Guðmundsson. Pálmi lauk þar með nærri þriggja áratuga löngum og farsælum ferli sem stjórnarmaður og um hríð stjórnarformaður RARIK og voru honum færðar sérstakar þakkir á fundinum.

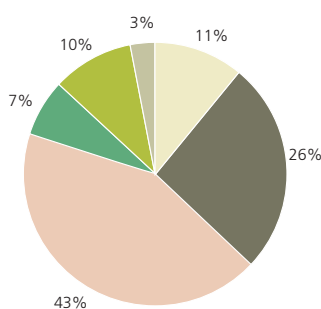
Ný stjórn RARIK 2003-2004 er þannig skipuð: Sveinn Þórarinnsson formaður, Arnbjörg Sveinsdóttir, Benóný Arnórsson, Guðjón Guðmundsson, Ingibjörg Sigmundsdóttir, Stefán Guðmundsson og Sveinn Ingvarsson.

Fjármál

Starfsemi RARIK gekk á margan hátt vel á árinu 2003. Afkoman á árinu var þó lakari en á árinu 2002 sem helgast aðallega af óhagstæðari þróun fjármagnsliða. Rekstrartekjur á árinu 2003 námu 5.918 mkr. á móti 5.818 mkr. á árinu 2002 og jukust því um 1,7% milli ára. Rekstrargjöld hækkðu hins vegar nokkru meira en tekjurnar eða úr 4.638 mkr. í 4.753 mkr. á árinu 2003, sem er 2,5% hækkun milli ára. Framlegð rekstrarins, það er rekstrarhagnaður fyrir afskriftir og vexti, lækkaði því úr 1.180 mkr. í 1.165 mkr. á árinu 2003 eða um 1,3% milli ára.

Afskriftir á árinu 2003 námu 1.086 mkr. sem er nokkru lægri fjárhæð en á síðasta ári en afskriftir á árinu 2002 námu 1.156 mkr. Meginskýringin á þessari lækkun afskrifta er sú að á árinu 2002 var gert sérstakt átak í að taka út úr eignagrunni bæði stofnlínur og dreifilínur sem ekki voru lengur í notkun.

Rekstrarhagnaður fyrir fjármagnsgjöld nam liðlega 78 mkr. á árinu 2003 samanborið við tæpar 24 mkr. á árinu 2002. Hrein fjármagnsgjöld breytast mjög mikið milli ára. Á árinu 2002 var þessi fjárhæð jákvæð um tæpar 86 mkr. samanborið við liðlega 192 mkr. neikvæða fjárhæð á árinu 2003. Þetta er

- Virkjanir
- Aðalorkuveitur
- Dreifiveitur
- Veltufjármunir
- Rekstrarfjármunir
- Aðrar eignir

óhagstæð sveifla upp á um 278 mkr. milli ára sem skýrir afkomubreytingu fyrirtækisins í heild. Niðurstaða rekstrarreiknings 2003 er því nokkru lakari en á árinu 2002 eða tap að fjárhæð 114 mkr. samanborið við 110 mkr. hagnað á árinu 2002.

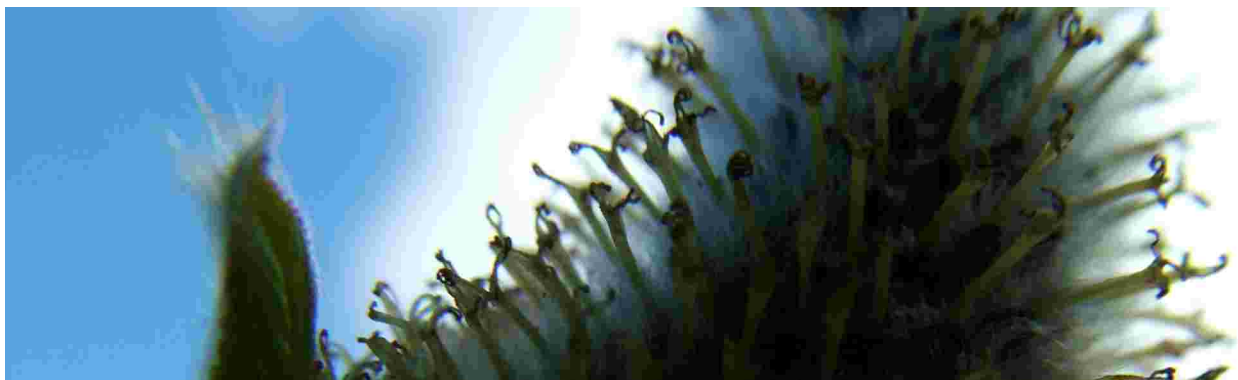
Samkvæmt efnahagsreikningi nam eigið fé 10.527 mkr. í árslok 2003 og er eiginfjárlutfallið 68%. Heildareignir í árslok 2003 námu 15.528 mkr. á móti 15.344 mkr. í árslok 2002. Undir liðinn óefnislegar eignir flokkast keypt viðskiptavild sem færð er til gjalda á tíu árum og langtímakostnaður sem færður er til gjalda á fjórum árum. Bókfært verð viðskiptavildar og langtímakostnaðar í árslok var 130 mkr.

Reikningskilaaðferð var breytt á árinu 2002 en þá var endurmati varanlegra rekstrarfjármuna hætt. Varanlegir rekstrarfjármunir í árslok 2003 eru því ekki endurmetnir. Bókfært verðmæti varanlegra rekstrarfjármuna í árslok 2003 er bókfært verð þeirra í árslok 2002 að viðbættum fjárfestingum á árinu 2003 og að frádregnum afskriftum ársins og eignum sem eru færðar út vegna sölu. Varanlegir rekstrarfjármunir námu 13.727 mkr. í árslok 2003 samanborið við 13.599 mkr. í árslok 2002. Bókfært verðmæti hækkar því um 128 mkr. milli ára sem greinist þannig að fjárfestingar námu 1.183 mkr. en á móti námu afskriftir og niðurlagðar eignir 1.033 mkr. og bókfært verð seldra eigna 22 mkr. Varanlegir rekstrarfjármunir eru langstærsti hluti eigna fyrirtækisins eða um 90%.

Áhættufjármunir sem metnir eru á kostnaðarverði námu tæpum 90 mkr. í árslok 2003 og lækkuðu aðeins milli ára en þeir námu um 96 mkr. í árslok 2002. Veltufjármunir, en þeir eru efnisbirgðir, skammtímakröfur og handbært fé, námu samtals 1.582 mkr. í árslok og hækkuðu lítilsháttar frá síðasta ári en í árslok 2002 námu veltufjármunir samtals 1.500 mkr.

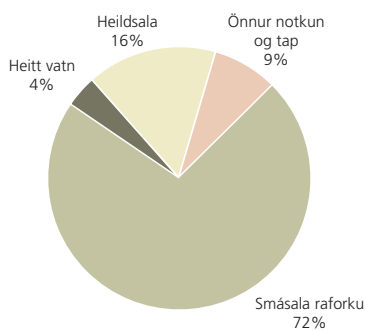
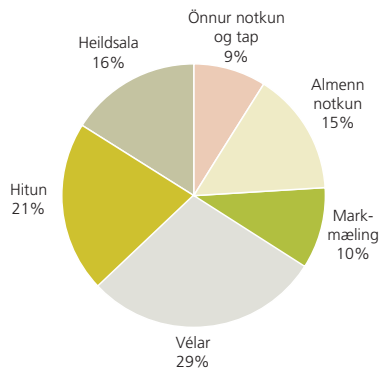
Í árslok 2003 voru skammtímaskuldir 1.285 mkr. og hækkuðu á árinu um 280 mkr. Gætir þar einkum áhrifa af kaupum á Hitaveitu Dalabyggðar en rekstur hennar var yfirtekinn á 145 mkr. 1. desember. Veltufjárlutfallið í árslok 2003 er því 1,23 samanborið við 1,49 í árslok 2002. Langtímaskuldir hækkuðu um 237 mkr. á árinu og námu 3.716 mkr. í árslok. Tekið var nýtt langtímalán frá NIB upp á 503 mkr. til fjárfestinga og rekstrar.

Bókfært eigið fé RARIK er 10.527 mkr. í árslok 2003 samanborið við 10.860 mkr. í árslok 2002. Eigið fé hefur því lækkað um 333 mkr. á árinu sem skýrist af því að arður samkvæmt fjárlögum, sem kemur til lækkunar á eigin fé, nemur 219 mkr. og leggst við rekstrartap ársins að fjárhæð 114 mkr.

Skipting orkusölu eftir töxtum

	GWh	%
Heildsala	186	16%
Hitun	249	21%
Vélar	351	29%
Markmæling	123	10%
Almenn notkun	176	15%
Önnur notkun og tap	104	9%
Samtals	1.189	100%

Skipting orkusölu eftir meginflokkum

	GWh	%
Smásala raforku	851	72%
Heitt vatn	47	4%
Heildsala	186	16%
Önnur notkun og tap	104	9%
Samtals	1.189	100%

Orkuviðskipti

Vinnsla í vatnsaflsvirkjunum RARIK var í slakara lagi miðað við undanfarin ár. Vinnslan 2003 liggur þó á meðaltali árána 1992-2002 en síðasta virkjun RARIK, Skeiðsfossvirkjun, kom í fullan rekstur árið 1992. Þó ekki hafi komi til ný framleiðslutæki hjá RARIK lengi hafa stöðugar breytingar verið á orkumarkaðnum hjá fyrirtækinu. Samanburður á orkuöflun og orkusölu fyrirtækisins milli ára er því býsna flókinn síðustu árin.

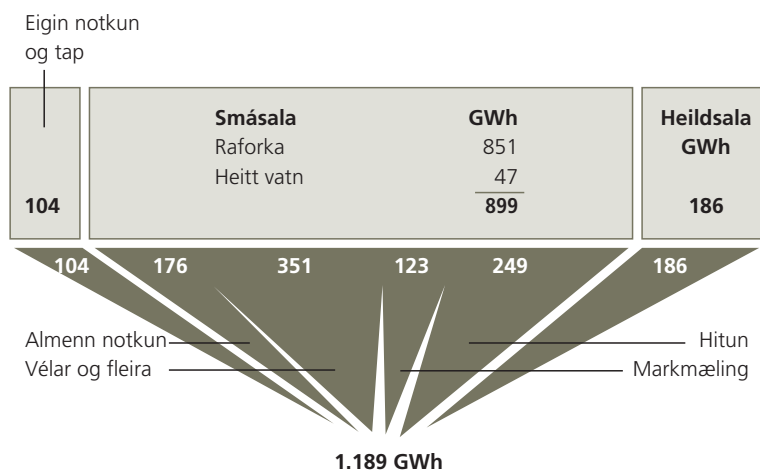
Árið 2003 er þar engin undantekning og kemur einkum tvennt til. Annars vegar varð mikil aukning á sölu ótryggðrar orku til fiskimjölsverksmiðja og hins vegar varð mikil breyting í heildsölu forgangsorku þar sem formlega var hætt sölu í Vestmannaeyjum. Gerður var samningur milli Landsvirkjunar og RARIK um orkuflutninginn frá Búrfelli til Eyja, en kaup Hitaveitu Suðurnesja þar urðu hluti af heildarsamningi þess fyrirtækis við Landsvirkjun. Þetta hefur mikil áhrif á tölfræðina því forgangsorka til Vestmannaeyja hefur um árabíl verið um 40 GWh. Þessar breytingar höfðu hins vegar engin áhrif á hina miklu sölu RARIK á ótrygðri orku til Vestmannaeyja.

Orkunotkun á íbúa

	Íbúafjöldi		Orkusala kWh á íbúa	
	2002	2003	2002	2003
Vesturland	9.060	8.990	14.897	14.537
Norðurland vestra	9.210	9.150	13.109	12.591
Norðurland eystra	8.440	8.310	16.296	16.090
Austurland	11.130	11.220	23.284	26.844
Suðurland	11.060	11.090	15.564	15.328
Samtals	48.900	48.760	16.861	17.448

Orkuflæði RARIK 2003

Eigin framleiðsla	GWh	Aðkeypt	GWh
Vatnsaflsstöðvar raforka	127	Landsvirkjun	998
Varmaaflsstöðvar raforka	2	Andakilsárvirkjun	35
Hitaveita	153	Smávirkanir	3
153		1.036	
1.189 GWh			

Orkuöflun og -sala

	2002 MWh	%	2003 MWh	%	'02-'03 Aukn.
Aðkeypt raforka	1.005.448	86,0%	1.036.421	87,2%	3,1%
Landsvirkjun forgangsorka	791.151	67,7%	757.391	63,7%	-4,3%
Landsvirkjun ótryggð orka R/O	34.634	2,9%	36.049	3,0%	4,1%
Landsvirkjun ótryggð orka önnur	148.133	12,7%	204.800	17,2%	38,3%
Andakílsárvirkjun	30.385	2,6%	35.386	3,0%	16,5%
Smávirkjanir	1.145	0,1%	2.795	0,3%	144,1%
Eigin vinnsla	163.734	14,0%	152.719	12,8%	-6,7%
Vatnsaflstöðvar raforka	135.845	11,6%	127.351	10,7%	-6,3%
Varmaaflstöðvar raforka	1.305	0,1%	1.179	0,1%	-9,7%
Kyndistöðvar (R/O) heitt vatn	528	0,1%	439	0,0%	-16,9%
Jarðvarmastöðvar (áætlun)	26.056	2,2%	23.750	2,0%	-8,9%
Orkuöflun v/raforkusölu	1.107.964	94,8%	1.128.902	94,9%	1,9%
Orkuöflun v/hitaveitna	61.218	5,2%	60.238	5,1%	-1,6%
Orkuöflun alls	1.169.182	100,0%	1.189.140	100,0%	1,7%
Raforka					
Orkuöflun	1.107.964	100,0%	1.128.902	100,0%	1,9%
Þar af aðkeypt	970.814	87,6%	1.000.372	88,6%	3,0%
Þar af eigin vinnsla	137.150	12,4%	128.530	11,4%	-6,3%
Orkusala	1.033.962	93,3%	1.037.531	91,9%	0,3%
Heildsala	218.900	19,7%	186.173	16,5%	-15,0%
Smásala	815.062	73,6%	851.358	75,4%	4,5%
Tap og eigin notkun	74.002	6,7%	91.371	8,1%	23,5%
Heitt vatn					
Orkuöflun	61.218	100,0%	60.238	100,0%	-1,6%
Þar af aðkeypt	34.634	56,6%	36.049	59,8%	4,1%
Þar af eigin vinnsla	26.584	43,4%	24.189	40,2%	-9,0%
Orkusala	49.308	80,5%	47.284	78,5%	-4,1%
Smásala R/O veitur	27.038	44,1%	26.985	44,8%	-0,2%
Smásala, jarðhitaveitur, áætluð orka	22.270	36,4%	20.299	33,7%	-8,9%
Tap og eigin notkun	11.910	19,5%	12.954	21,5%	8,8%
Orkuviðskipti					
Orkuöflun alls	1.169.182	100,0%	1.189.140	100,0%	1,7%
Orkusala alls	1.083.270	92,7%	1.084.815	91,2%	0,1%
Tap og eigin notkun alls	85.912	7,3%	104.325	8,8%	21,4%

Starfsemin 2003

Rétt er að vekja sérstaka athygli á tveimur þáttum sem ofangreindar breytingar hafa mikil áhrif á í þeim töflum um orkumarkaðinn sem birtast hér í skýrslunni. Hin mikla aukning á smásölu ótryggðrar orku, sem eðlilega er á mjög lágu verði, er meginástæða þess að meðalverðið í smásölu hækkar aðeins um 0,7% þegar magnaukningin er 3,2%. Brotthvarf heildsölnunnar í Eyjum lækkar bæði orkuöflun og heildsölu, en hefur ekki áhrif á tapið, því orkuflutningurinn er áfram í gangi. Tap eykst því hlutfallslega vegna þessarar breytingar vegna lægri deilitölu.

Landsvirkjun hækkaði gjaldskrá sína um 2% 1. ágúst og í kjölfarið hækkaði gjaldskrá RARIK einnig um 2%. Ekki urðu umtalsverðar breytingar á gjaldskrárforminu á árinu.

Raforkumásala skipting reikningsfærðrar raforkumásölu eftir töxtum

	2002 MWh	2003 MWh	Aukning 2002-2003	Hlutdeild magns	Meðalverð m/vsk 2002 kr/kWh	Meðalverð m/vsk 2003 kr/kWh	Verð- breyting 2002-2003
Almenn notkun	144.638	145.278	0,4%	17,1%	10,55	10,86	2,9%
Utanhússlýsing	7.546	7.359	-2,5%	0,9%	13,84	14,81	7,0%
Sumarbústaðir	34.631	32.903	-5,0%	3,9%	7,35	7,75	5,5%
Markmæling	136.939	122.427	-10,6%	14,4%	4,54	4,86	7,0%
Aflmæling	191.263	196.881	2,9%	23,1%	7,35	7,48	1,8%
Hitun heimila	149.583	127.730	-14,6%	15,0%	2,58	2,73	5,6%
Næturhitun heimila	828	658	-20,6%	0,1%	1,68	1,67	-0,7%
Rofin daghitun	42.459	43.638	2,8%	5,1%	5,24	5,48	4,5%
Næturhitun	3.385	3.124	-7,7%	0,4%	3,40	3,54	4,0%
Órofin hitun	2.601	143	-94,5%	0,0%	6,61	7,04	6,5%
Ýmsir	110.650	170.633	54,2%	20,1%	2,61	2,40	-8,1%
Samtals	824.525	850.774	3,2%	100,0%	5,87	5,91	0,7%

Heildsala

	Árið 2002		Árið 2003		'02 - '03
	Selt afl kW	Seld orka MWh	Selt afl kW	Seld orka MWh	Aukning %
Forgangsorka	19.670	152.464	14.979	111.310	-27,0%
Orkuveita Húsavíkur	400	6.983	400	8.241	18,0%
Rafveita Reyðarfjarðar	2.100	13.980	2.100	14.608	4,5%
Hitaveita Suðurnesja (Vestmannaeyjar) *	5.279	42.491	0	0	-100,0%
Selfossveitur bs.	5.041	39.398	5.500	40.906	3,8%
Orkuveita Reykjavíkur (Akranes)	6.450	47.612	6.600	45.657	-4,1%
Sleitustaðavirkjun		17		14	-17,6%
Orkubú Vestfjarða	400	1.983	379	1.884	-5,0%
Ótryggð orka		66.436		74.863	12,7%
Selfossveitur bs.		10.969		10.773	-1,8%
Hitaveita Suðurnesja (Vestmannaeyjar)		54.496		63.146	15,9%
Rafveita Reyðarfjarðar		971		944	-2,8%
Heildsala		218.900		186.173	-15,0%

* Árið 2003 færðist heildsala forgangsorku yfir til Landsvirkjunar, sem greiðir RARIK fyrir flutninginn samkvæmt sérstökum samningi.

Nýjar veitur keyptar

Samkomulag tókst á árinu milli RARIK og sveitarstjórnar Dalabyggðar um kaup RARIK á Hitaveitu Dalabyggðar. Kaupverð er 145 mkr. RARIK var fyrir með bækistöð í Búðardal og fjóra starfsmenn en vegna minnkandi verkefna hafði nokkur óvissa ríkt um framhald starfseminnar þar. Kaupin á veitunni styrkja því stöðu bækistöðvarinnar í Búðardal verulega.

Þann 9. desember 2003 voru undirrituð síðustu gögnin vegna kaupanna og RARIK annast rekstur hitaveitunnar frá og með 1. desember 2003. Starfsmenn RARIK í Búðardal munu sjá um daglega umsýslu. Heita vatnið kemur úr Reykjadal og er stofnlögnin til Búðardals um 23 km. Núverandi hámarksafköst eru um 15 l/sek. og viðskiptavinir nokkuð á annað hundrað.

Heimtaugar og sala

	Raforkusmásla í GWh		Heimtaugafjöldi	
	2002	2003	2002	2003
Vesturland	135	131	4.812	4.988
Norðurland vestra	121	115	4.081	4.115
Norðurland eystra	138	134	3.719	3.764
Austurland	259	301	4.874	4.929
Suðurland	172	170	6.674	7.061
Samtals	825	851	24.160	24.857

Smásla skipting eftir umdæmum

Rafmagn	2002 MWh	2003 MWh	Aukn. %
Vesturland	134.970	130.684	-3,2%
Norðurland vestra	120.731	115.204	-4,6%
Norðurland eystra	137.538	133.704	-2,8%
Austurland	259.146	301.193	16,2%
Suðurland	172.140	169.989	-1,2%
Reikningsfært	824.525	850.774	3,2%
Óreikningsfært	-9.463	584	
Samtals	815.062	851.358	4,5%

Heitt vatn	2002 MWh	2003 MWh	%
Norðurl. v. jarðhita	23.096	20.299	-12,1%
Austurland R/O	28.742	26.985	-6,1%
Reikningsfært	51.838	47.284	-8,8%
Óreikningsfært	-2.530	0	
Samtals	49.308	47.284	-4,1%

Dreifikerfi

	Fjöldi aðveitustöðva		Háspennukerfi í km	
	2002	2003	2002	2003
Vesturland	8	8	1.892	1.932
Norðurland vestra	10	10	1.333	1.333
Norðurland eystra	13	13	1.481	1.493
Austurland	23	23	1.644	1.644
Suðurland	12	12	2.192	2.237
Samtals	66	66	8.542	8.639

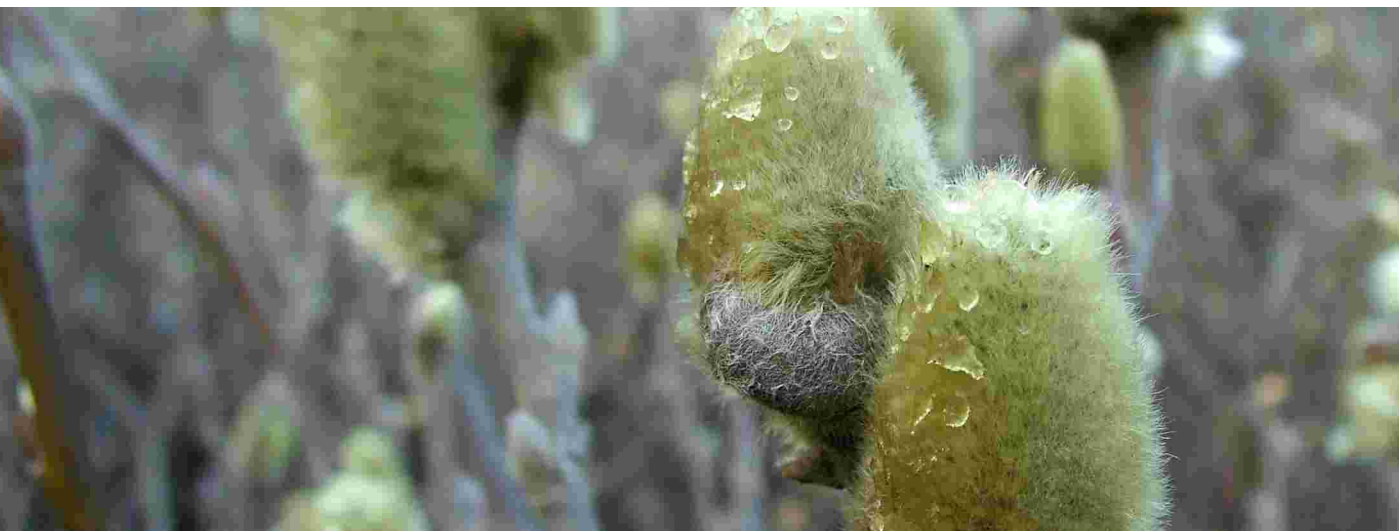
Í nóvember var ennfremur undirritað samkomulag milli RARIK og Ferðapjónustunnar Húsafelli um kaup RARIK á rafdreifikerfi í Húsafelli. RARIK mun jafnframt taka við orkusölu þar, en heimamenn munu áfram starfrækja virkjanir á staðnum og selja RARIK orkuna. Á Húsafelli hafa heimamenn um árabíl rekið virkjanir ásamt dreifikerfi á staðnum og selt rafmagn til sumarhúsa. Samkomulagið felur í sér tímamótasamninga, þar sem um er að ræða fyrsta samninginn af þessu tagi í hinu nýja umhverfi raforkumála. Gerður var einn samningur um kaup á dreifikerfinu, annar um orkukaup og þriðji samningur um samrekstur, einn fyrir hverja virkjun.

Framkvæmdir

Á árinu var unnið að undirbúningi að stækkun Lagarfossvirkjunar og lá verkhönnun fyrir í árslok 2003. Með tilkomu Kárahnjúkavirkjunar eykst rennsli í Lagarfljóti og munar mestu um það að vetrarrennsli verður meira, en í frostaköflum fór það niður í 10 m³/sek. Fyrir tilstuðlan Kárahnjúkavirkjunar verður tryggt vetrarrennsli væntanlega allt að 100 m³/sek. Þetta aukna rennsli gefur möguleika á stækkun um 18 MW sem myndi samsvara 130 GWh framleiðslu á ári og er það nær tvöföldun á eigin framleiðslu RARIK.

Almennar framkvæmdir voru með svipuðum hætti og undanfarin ár. Stöðugt er unnið að endurnýjun dreifikerfis með því að leggja jarðstrengi í stað loftlína. Með slíkri endurnýjun vinnst einkum tvennt, minna viðhald vegna veðuráhlaupa og þrífösun um leið. Fjölgun viðskiptavina kemur eins og undanfarin ár mest fram í sumarhúsabyggingum á Vestur- og Suðurlandi, en þar fjölgaði nýtengingum mest.

Með kaupum á dreifikerfum í Búðardal og á Húsafelli eykst umfang veitukerfa á Vesturlandi umtalsvert. Hitaveitan í Búðardal er önnur jarðhitaveitan sem RARIK eignast, hin er á Siglufirði. Á Vesturlandi var annars unnið að reglubundnu eftirliti og varnarviðhaldi. Lagðir voru tæplega 50 km af háspennustreng vegna sveitarstyrkingar- og sumarhúsaverkefna og á móti voru teknir niður 8 km af háspennulínunum. Nýr stofnstrengur var lagður frá Hvanneyri í Borgarnes og háspennustrengur frá Hvítárvöllum að Varmalandi í tengslum við væntanlega

strenglagn að Bifröst. Ný sumarhúshverfi við Refsholt, Straumfjörð og Hvammsskóg í Skorradal voru rafvædd. Lagður var háspennustrengur frá aðveitustöð í Grundarfirði að Vindási í Eyrarsveit vegna endurnýjunar dreifikerfis. Lagður var háspennustrengur frá sumarhúshverfi Fjárhúsatungu að Húsafelli vegna þrífösunar. Nýtt spennistöðvarhús var sett upp við Ennisbraut í Ólafsvík og spennir í tengslum við fiskþurrkun. Ennfremur var settur upp nýr spennir í Mjólkurstöðinni í Búðardal vegna sölu ótryggðrar orku til gufuframleiðslu.

Á Norðurlandi vestra voru lagðir rúmir 16 kílómetrar af háspennujarðstreng sem leysir af hólmi gamlar loftlínur. Samhliða þessum endurbótum voru endurnýjaðar 29 heimtaugar og settar upp tíu nýjar jarðspennistöðvar. Þá voru lagðir háspennujarðstrengir á Sauðárkróki sem leysa meðal annars af hólmi línur frá aðveitustöð að Steinullarverksmiðjunni og Gönguskarðsárirkjun. Endurnýjaðar voru allar raflagnir í Gránugötu á Siglufirði samfara jarðvegsskiptum og malbikun og lokið var við uppsetningu kerfisráðs fyrir hitaveitu Siglufjarðar.

Á Norðurlandi eystra voru lagðir um 43 km af nýjum háspennustrengjum. Lengsti strengurinn var 21,4 km vegna endurnýjunar á línukerfinu í Kelduhverfi, frá aðveitustöðinni Lindarbrekku að Sumarbúðum við Ástjörn. Á þessu svæði var EVJ-lína og var erfitt að fá fullnægjandi jarðskaut. Í kjölfar þessarar framkvæmdar verður haldið áfram að strengvæða að Kópaskeri og verður þá hægt að leggja niður tvo 66 kV úttakpunkta með verulegum sparnaði.

Meðal annarra framkvæmda má nefna að vegna ljósleiðaralagningar fór RARIK í samstarf við Símann um lagningu á strengjum frá Reykjahlíð og upp á Námafjall. Með þessu, ásamt því að Baðfélag Mývatnssveitar keypti heimtaug, var allt línukerfið sunnan Reykjahlíðar endurnýjað með jarðstrengjum. Alls voru um 12 km lagðir í jörð. Álma að Vestmannsvatni og hluti Tjörneslínu ofan Húsavíkur voru sett í jörð vegna truflana. Lagður var strengur vegna nýrrar einkavirkjunar í Ólafsfirði sem hóf framleiðslu inn á netið samkvæmt samningi við RARIK.

Bilanir voru með minna móti og helgast það af góðri tíð. Þó urðu truflanir og tjón vegna ísingarveðurs sem gekk yfir Norður-Þingeyjarsýslu.

Stærsta framkvæmdin á Austurlandi var endurnýjun flutningslínunnar á milli Grímsárvirkjunar og aðveitustöðvarinnar að Eyvindará með jarðstreng. Plægðir voru samsíða þrír einfasa álstrengir alls 17,5 km. Verkið var boðið út og sáu starfsmenn RARIK á Austurlandi um gerð útboðsgagna. Alls buðu fjórir í verkið og var samið við Ljósverkja í Reykjavík sem var með lægsta boð.

Samhliða plægingu á flutningslínunni var dreifilínan þessa sömu leið á milli Grímsár og aðveitustöðvarinnar við Eyvindará endurnýjuð með jarðstreng þannig að allir sveitabæir á Völlum innan Egilsstaða að Grímsá hafa nú möguleika á þriggja fasa rafmagn. Lagt var rafmagn í ný hverfi á Neskaupstað, Eskifirði og Egilsstöðum. Nokkur þensla er nú á miðhluta Austurlands í tengslum við virkjunarframkvæmdir í Fljótsdal og byggingu álvers Alcoa á Reyðarfirði.

Á Suðurlandi voru lagðir um 83 km af háspennustrengjum og jafnframt voru 39 km af loftlínunum teknir úr notkun. Að stórum hluta var þetta 20 km endurnýjun og þrífösun í Landeyjum og um 12 km í Flóa. Um 300 ný sumarhús voru tengd og vinna hafin við nokkur ný sumarhúsahverfi. Af öðrum verkefnum má nefna endurnýjun 36 kV rofa í Rimakoti og að hafin var bygging nýrrar aðveitustöðvar á Selfossi.

Skráðar rekstrartruflanir í kerfi RARIK voru 1.256 á árinu 2003 en voru um 1.330 að meðaltali árin undan (1998-2002). Truflun vegna viðhalds varð 551 sinni á árinu sem er einnig vel undir meðaltali síðustu ára. Fyrirvaralausum truflunum fjölgaði hins vegar nokkuð og urðu 706 og munar þar mestu um að eldingar herjuðu óvenju mikið á kerfi RARIK en þær ollu samtals 60 truflunum á árinu.

Handbók RARIK og öryggismál

Handbók RARIK er byggð upp skv. ISO 9000 stöðlum með verklagsreglum og er staðsett á innra neti fyrirtækisins og opin og aðgengileg öllum starfsmönnum. Fram til þessa hefur megináherslan við uppbyggingu Handbókarinnar verið á öryggisþátt starfsmanna og almennings, búnaðar og orkuafhendingar. Öryggisstjórnun RARIK var tekin út af þriðja aðila á sínum tíma og staðfest af

Löggildingarstofu í lok ársins 2000. Staðfestingu Löggildingarstofu er fylgt eftir með tvennum hætti, annars vegar með viðhaldsskoðunum á stjórnuninni sjálfri og hins vegar með úrtaksskoðunum á nýframkvæmdum og virkjum í rekstri.

Í lok árs 2003 lauk fyrstu viðhaldsskoðun öryggisstjórnunarkerfisins. Markmið viðhaldsskoðana er að tryggja að fyrirtækið starfi samkvæmt þeirri öryggisstjórnun sem hefur verið viðurkennd. Viðhaldsskoðunin felur í sér að öryggisstjórnuninni samkvæmt Handbók RARIK er deilt upp í þrjá hluta og úttekt þeirra deilt á þrjú ár. Gerður er samningur við skoðunarstofu um verkefnið og var það Frumherji hf. sem tók að sér úttektina á Handbók RARIK að þessu sinni. Í lok ársins 2003 var síðasti hluti kerfisins tekinn út.

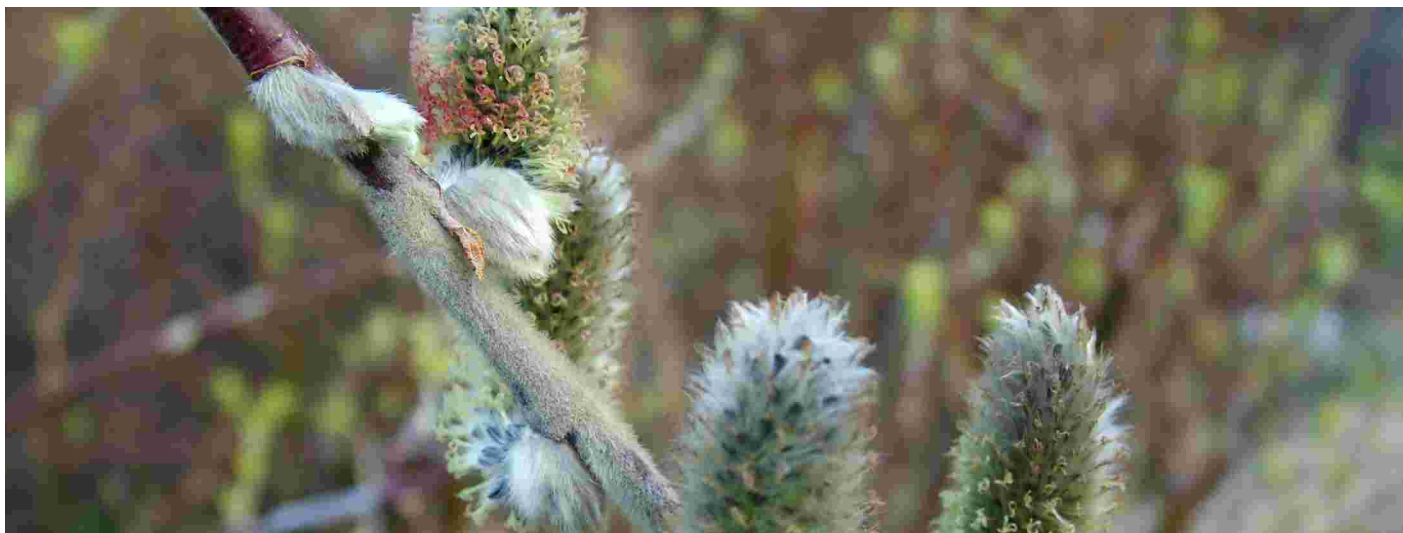
Niðurstöður úttekta eru annars vegar í formi skýrslna skoðunarstofu um þær athugasemdir sem gerðar eru og hins vegar í formi aðgerðaáætlana frá fyrirtækinu um hvernig brugðist verður við athugasemdunum. Athugasemdirnar eru þrjúþættar:

1. Almennar athugasemdir.
2. Athugasemdir sem krefjast áætlana um aðgerðir innan þriggja mánaða.
3. Athugasemdir sem krefjast tafarlausra aðgerða af hendi fyrirtækisins og/eða aðgerða innan mánaðar.

Í þessari fyrstu viðhaldsskoðun handbókarinnar voru gerðar samtals 13 athugasemdir, þar af sex í fyrsta flokki, fimm í öðrum flokki og tvær í þriðja flokki.

Úrtaksskoðanir virkja beinast að því að rýna skoðanir sem starfsmenn fyrirtækisins hafa gert á nýframkvæmdum og virkjum í rekstri og er það gert með því að skoða aftur ákveðið hundraðshlutfall virkja. Athugasemdum í úrtaksskoðunum er skipt í sömu flokka og athugasemdum viðhaldsskoðana, allt eftir alvarleika athugasemdarinnar.

Þar sem þessar skoðanir eru úrtaksskoðanir eru niðurstöðurnar ákveðin vísbending um að bæta þurfi verklag á þeim þáttum sem athugasemdir hafa verið gerðar um.

Samkvæmt áætlunum fyrirtækisins undanfarin ár hefur verið farið yfir raforkukerfin með hliðsjón af athugasemdum sem fram hafa komið, innanbæjarkerfi yfirfarin og skráð, strengir og skápar merktir o.s.frv. Loftlínur hafa verið yfirfarnar með tilliti til athugasemda og bætt úr og aðveitustöðvar yfirfarnar þar sem leitast er við að uppfylla ákvæði Löggildingarstofu um öryggi. Leitast er við að verk séu unnin samkvæmt öllum þeim kröfum sem fyrirtækinu eru settar samkvæmt lögum og reglugerðum.

SUNNLENSK ORKA

Sunnlenesk orka

Á stjórnarfundum í félaginu 11. nóvember 2002 var samþykkt að ganga til samninga við Jarðboranir hf. um hreinsun þriggja hola í Ölfusdal, á grundvelli tilboðs þeirra frá vormánuðum 2002. Vegna tafa á heimild RARIK til hlutafjárhækkunar í Sunnleneskri orku, var fyrst gengið frá samningi við Jarðboranir um verkið í apríl 2003. Í framhaldi af hreinsun fyrrgreindra þriggja hola voru þær látnar blása til að hægt væri að mæla afköst þeirra. Verkið teygði sig nokkuð fram í júlímánuð þessa árs.

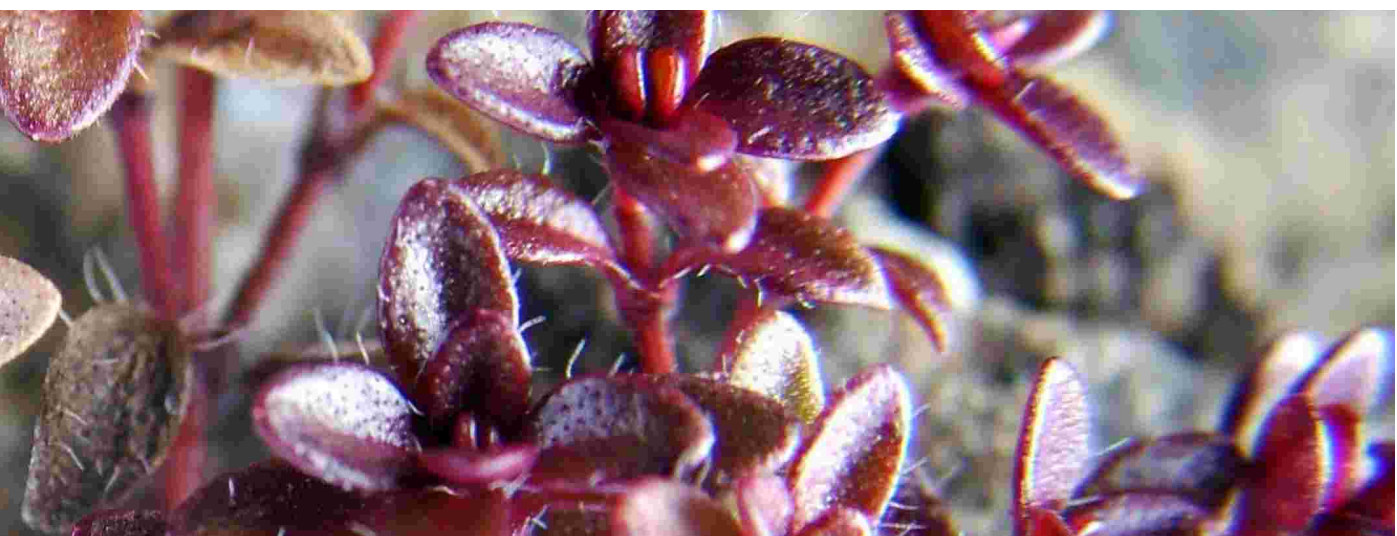
Fyrir liggur greinargerð Íslenskra orkurannsókna um niðurstöður rannsókna og mat Verkfræðistofu Guðmundar og Kristjáns (VGK) á umræddum niðurstöðum með tilliti til virkjunar þessara hola. Í framhaldi af því var VGK falið að kanna hagkvæmni þess að reisa 10 MW virkjun í Ölfusdal.

HÉRAÐSVÖTN

Héraðsvötn

Fundað var með skipulagsstjóra og starfsmönnum hans á haustmánuðum. Í kjölfar þess sendu Héraðsvötn ehf. bréf til Skipulagsstofnunar þar sem farið var fram á að sérstakri svæðisskipulagsmeðferð yrði beitt skv. 15. gr. skipulags- og byggingarlaga. Í svarbréfi dags. 15. janúar 2003 frá Skipulagsstofnun er hins vegar mælt með því að Héraðsvötn ehf. óski eftir því við viðkomandi sveitarstjórnir að þær taki deiliskipulagstillögu vegna framkvæmda við Villinganesvirkjun til málsmeðferðar áður en Skipulagsstofnun tekur afstöðu til þess hvort unnt er að fara með framkvæmdirnar skv. 15. gr. skipulags- og byggingarlaga.

Héraðsvötn ehf. gerðu í marsmánuði verksamning við Teiknistofu arkitekta, Gylfa Guðjónsson og félagi ehf., um gerð deiliskipulags vegna Villinganesvirkjunar. Drög að slíku deiliskipulagi voru kynnt sveitarstjórnnum Akrahrepps og Sveitarfélagsins Skagafjarðar þann 11. ágúst. Stjórn Héraðsvatna ehf. hefur hinsvegar ákveðið að senda ekki deiliskipulagsdrögin til sveitarstjórnanna að sinni.

Fjarðarselsvirkjun 90 ára

Laugardaginn 18. október voru liðin 90 ár síðan Fjarðarselsvirkjun við Seyðisfjörð var formlega tekin í notkun. Af því tilefni hefur eigandi hennar, RARIK, staðið fyrir umfangsmiklum viðgerðum á stöðvarhúsi hennar, snyrt umhverfi þess og látið gera sýningu um virkjunina sem opnuð var á afmælisdaginn. Fjarðarselsvirkjun er elsta starfandi virkjun á Íslandi. Hún markaði afgerandi tímamót í tæknilegu tilliti. Meðal annars var hún fyrsta riðstraumsvirkjunin á landinu, frá henni var lögð fyrsta háspennulínan og hún var aflstöð fyrstu eiginlegu bæjarveitunnar á Íslandi. Hinn 18. október 1913 fögnuðu Seyðfirðingar rafveitunni með veglegri „Ljósahátíð“.

Fyrir afmælið var stöðvarhúsið tekið í gegn, lagfærðar múrskemmdir og þak endurnýjað, húsið málað að utan sem innan og umhverfið lagað. Í tilefni tímamótanna var sett upp sýning í risinu sem ber yfirskriftina „Fyrrum var í Fjarðarseli“, en þar er sagan rakin í máli og myndum auk þess sem til sýnis eru gamlir munir sem tengjast virkjuninni og Jón Magnússon, fyrverandi rafveitustjóri á Seyðisfirði, og fleiri hafa safnað gegnum tíðina.

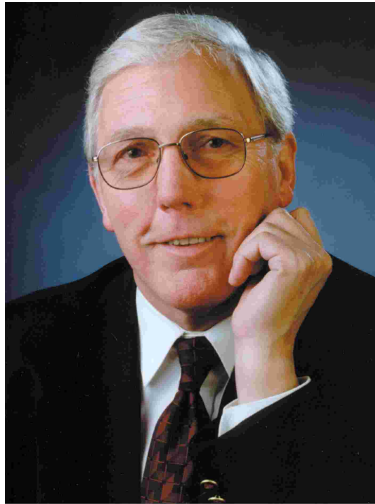
RARIK til sýnis að Skógum

Í júlí var opnað nýtt sýningarsvæði í samgöngusafninu að Skógum, þar sem saga raforkumála á Íslandi er rakin, einkum þó saga frumkvöðla að smávirkjunum í Vestur-Skaftafellssýslu og hlutverk RARIK í uppbyggingu rafvæðingar í strjálbýlinu. Safnið að Skógum er orðið mjög viðamikilið og skemmtilega upp sett, en veg og vanda af uppsetningu safnsins hefur Sverrir Magnússon safnvörður með aðstoð Björns G. Björnssonar sem hannar sýningarsvæðið.

Stöðvarhús Fjarðarselsvirkjunar eftir gagngerar endurbætur árið 2003

Kristján Jónsson,
fyrirverandi rafmagnsveitustjóri

Starfsmannamál

Kristján Jónsson rafmagnsveitustjóri lét af störfum 1. október 2003 eftir 27 ára farsælt starf sem forstjóri RARIK. Kristján fæddist 21. apríl 1939 og varð stúdent frá máladeild MR 1958 og stærðfræðideild 1959. Hann lauk prófi í raforkuverkfræði frá Technische Hochschule í München 1966 og starfaði að loknu námi sem verkfræðingur í rannsóknadeild Brown Boveri & Cie í Baden í Sviss til 1968 er hann hóf störf hjá Smith & Norland í Reykjavík.

Kristján starfaði frá 1971 sem deildarverkfræðingur hjá Rafmagnsveitu Reykjavíkur þar til hann tók við starfi rafmagnsveitustjóra ríkisins 1. október 1976. Kristján hefur sinnt margvíslegum trúnaðarstörfum undanfarin ár, meðal annars sem formaður Stéttarfélags verkfræðinga um skeið, í stjórn Sambands íslenskra rafveitna, síðar Samorku, um árabíl, auk nefndarstarfa á alþjóðlegum vettvangi, meðal annars NORDEL og UNIPEDE.

Tryggvi Þór Haraldsson tók við starfi rafmagnsveitustjóra 1. október þegar Kristján Jónsson lét af störfum. Tryggvi fæddist í Reykjavík árið 1956, lauk stúdentsprófi frá Menntaskólanum við Tjörmina 1976 og prófi í rafmagnsverkfræði við Háskóla Íslands 1980.

Tryggvi Þór hóf störf hjá RARIK í júní 1980 og gegndi þar meðal annars starfi deildarstjóra og síðar yfirverkfræðings fram til 1993 er hann tók við starfi umdæmisstjóra RARIK á Norðurlandi eystra. Auk ýmissa trúnaðarstarfa fyrir RARIK hefur Tryggvi starfað að félagsmálum og sinnt ýmsum trúnaðarstörfum, meðal annars í stjórnnum KEA, Norðurmjólkur, Snæfells, sem varaformaður Íslenskra aðalverktaka og sem stjórnarformaður Kaldbaks fjárfestingafélags.

Starfsmenn RARIK í árslok 2003 voru 222 talsins og fjölgaði um tvö stöðugildi á árinu. Félagslíf stóð með blóma eins og undanfarin ár og var efnt til hefðbundinna samkoma og ferða svo sem árshátíðar og skógræktardags. Þá voru haldin nokkur golfmót á árinu.

Starfsmenn

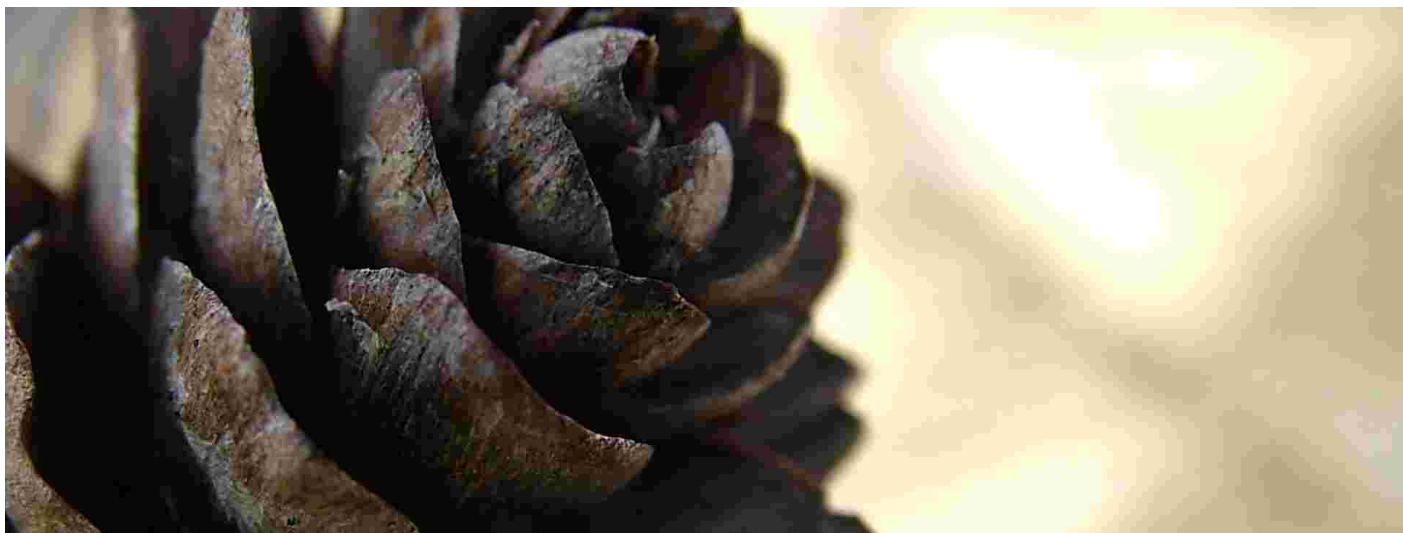
Fjöldi í lok árs	2002	2003
Reykjavík	55	57
Vesturland	33	33
Norðurland vestra	31	30
Norðurland eystra	27	28
Austurland	49	49
Suðurland	25	25
Alls á rekstrarsvæðum	165	165
Alls	220	222

Ársverk		
Reykjavík	56	58
Rekstrarsvæði	164	167
Ársverk	220	225

Efnisyfirlit

Áritun stjórnenda	-----	24
Áritun endurskoðenda	-----	24
Rekstrarreikningur	-----	25
Efnahagsreikningur	-----	26
Sjóðstreymi	-----	28
Skýringar	-----	29-34

Áritanir

ÁRITUN STJÓRNENDA

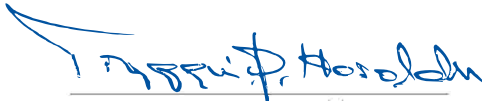
Ársreikningur Rafmagnsveitna ríkisins er gerður í samræmi við lög um ársreikninga og reglugerð um framsetningu og innihald ársreikninga og er gerður eftir sömu reikningsskilaaðferðum og árið áður.

Samkvæmt rekstrarreikningi námu rekstrartekjur Rafmagnsveitnanna 5.918 millj. kr. á árinu 2003. Tap ársins var 114 millj. kr. Samkvæmt efnahagsreikningi eru eignir Rafmagnsveitnanna 15.528 millj. kr. í árslok. Eigið fé í árslok nam 10.527 millj. kr. Eiginfjárlutfall er 68%.

Arðgreiðsla til ríkissjóðs á árinu 2003 nam 219 millj. Kr.

Rafmagnsveitustjóri og framkvæmdastjóri fjármálasviðs staðfesta hér með ársreikning veitnanna fyrir árið 2003 með undirritun sinni.

Reykjavík, 29. mars 2004

Tryggvi Þór Haraldsson
rafmagnsveitustjóri

Eiríkur Briem
framkvæmdastjóri fjármálasviðs

ÁRITUN ENDURSKOÐENDA

Til stjórnar Rafmagnsveitna ríkisins

Við höfum endurskoðað ársreikning Rafmagnsveitna ríkisins fyrir árið 2003. Ársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning, efnahagsreikning, sjóðstreymi og skýringar nr. 1 - 20. Ársreikningurinn er lagður fram af stjórnendum Rafmagnsveitnanna og á ábyrgð þeirra í samræmi við lög og reglur. Ábyrgð okkar felst í því álitum sem við látum í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar.

Endurskoðað var í samræmi við góða endurskoðunarvenju. Samkvæmt henni ber okkur að skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægjanleg víska fáiast um að ársreikningurinn sé í öllum meginatriðum án annmarka. Endurskoðunin felur meðal annars í sér úrtakskannanir og athuganir á gögnum til að sannreyna fjárhæðir og aðrar upplýsingar sem fram koma í ársreikningnum. Endurskoðunin felur einnig í sér athugun á þeim reikningsskilaaðferðum og matsreglum sem beitt er við gerð hans og framsetningu í heild. Við teljum að endurskoðunin sé nægjanlega traustur grunnur til að byggja álit okkar á.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu Rafmagnsveitnanna á árinu 2003, efnahag 31. desember 2003 og breytingu á handbæru fé á árinu 2003 í samræmi við lög, reglur og góða reikningsskilavenju.

Ríkisendurskoðun, 29. mars 2004

Sigurður Þórðarson,
ríkisendurskoðandi

Sigurgeir Bóasson
endurskoðandi

Rekstrareikningur

	Skýr.	2003	2002
Rekstrartekjur			
Orkusala til notenda	19	4.837.451	4.631.489
Raforkusala til almenningsveitna		563.761	675.873
Tengigjöld		234.038	249.108
Framlag úr ríkissjóði	18	153.000	150.000
Aðrar rekstrartekjur		130.020	111.312
		<u>5.918.270</u>	<u>5.817.782</u>
Rekstrargjöld			
Orkuöflun	20	3.146.999	3.116.900
Orkuflutningur		113.874	130.046
Orkudreifing		344.276	364.961
Orkuafhendng		304.067	273.772
Sameiginlegur kostnaður		844.208	752.230
		<u>4.753.424</u>	<u>4.637.909</u>
Rekstrarhagnaður fyrir afskriftir			
Afskriftir	6, 13	1.164.846	1.179.873
		<u>1.086.392</u>	<u>1.156.128</u>
Rekstrarhagnaður án fjármagnsgjalda			
		78.454	23.745
Hrein fjármagnsgjöld			
	10	<u>(192.526)</u>	<u>85.819</u>
(Tap) hagnaður ársins			
		<u><u>(114.072)</u></u>	<u><u>109.564</u></u>

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Efnahagsreikningur

	Skýr.	31.12.2003	31.12.2002
Eignir			
Fastafjármunir			
Óefnislegar eignir			
Viðskiptavild, langtímakostnaður	4, 12	129.698	149.204
		<u>129.698</u>	<u>149.204</u>
Varanlegir rekstrarfjármunir			
Virkjanir	13	1.760.989	1.788.370
Dísilstöðvar		150.411	158.677
Fjarvarmaveitur		70.518	73.762
Aðalorkuveitur		4.058.932	4.177.361
Dreifiveitur		6.617.977	6.309.611
		<u>10.897.838</u>	<u>10.719.411</u>
Aðrir rekstrarfjármunir:			
Fasteignir og lóðir		812.517	863.640
Áhöld og tæki		109.568	86.906
Bifreiðar og vinnuvélar		146.011	140.501
		<u>1.068.096</u>	<u>1.091.047</u>
Varanlegir rekstrarfjármunir	13	<u>13.726.923</u>	<u>13.598.828</u>
Áhættufjármunir og langtímakröfur			
Eignarhlutar í félögum	14	89.741	95.541
Fastafjármunir		<u>13.946.362</u>	<u>13.843.573</u>
Veltufjármunir			
Birgðir			
Efnis- og rekstrarvörubirgðir	7	482.762	430.400
Skammtímakröfur			
Orkukaupendur		765.258	760.032
Aðrar skammtímakröfur		319.440	301.094
		<u>1.084.698</u>	<u>1.061.126</u>
Handbært fé		14.410	8.453
Veltufjármunir		<u>1.581.870</u>	<u>1.499.979</u>
Eignir alls		<u><u>15.528.232</u></u>	<u><u>15.343.552</u></u>

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

	Skýr.	31.12.2003	31.12.2002
Skuldir og eigið fé			
Eigið fé			
Stofnframlag		2.082.570	2.082.570
Varasjóður		312.036	312.036
Óráðstafað eigið fé		8.132.336	8.465.407
Eigið fé	15	<u>10.526.942</u>	<u>10.860.013</u>
Skuldir			
Langtímalán			
Skuldabréfalán	16	<u>3.716.356</u>	<u>3.478.969</u>
Skammtímaskuldir			
Skuld við lánastofnanir		250.000	200.000
Viðskiptaskuldir		573.509	488.225
Næsta árs afborganir langtímaskulda	16	311.089	169.313
Aðrar skammtímaskuldir		150.336	147.037
Skammtímaskuldir		<u>1.284.934</u>	<u>1.004.575</u>
Skuldir		<u>5.001.290</u>	<u>4.483.539</u>
Skuldir og eigið fé alls		<u>15.528.232</u>	<u>15.343.552</u>

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Sjóðstreymi

	Skýr.	2003	2002
Rekstrarhreyfingar			
Hagnaður (tap) ársins		(114.072)	109.564
Rekstrarliðir sem hafa ekki áhrif á fjárstreymi:			
Afskriftir og gjaldfærsla óefnislegra eigna	13	1.086.392	1.156.128
Verðb. og gengism. af langt.skuldum og -kröfum	2	43.802	(209.451)
Söluhagnaður eigna		(1.655)	(3.454)
Veltufé frá rekstri		1.014.467	1.052.787
Breytingar á rekstrartengdum eignum og skuldum:		12.650	18.068
Handbært fé frá rekstri		1.027.117	1.070.855
Fjárfestingahreyfingar			
Fjárfesting í varanlegum rekstrarfjármunum:			
Virkjanir		(47.246)	(7.607)
Fjarvarmaveitur		0	(4.417)
Aðalorkuveitur		(116.549)	(264.592)
Dreifiveitur		(912.060)	(568.432)
Fasteignir og lóðir		(8.225)	(6.112)
Áhöld, bifreiðar og vinnuvélar		(98.837)	(73.442)
Byggingarreikn. millif. á aðrar fjárfestingar		0	(16.046)
Viðskiptavild		0	0
Söluverð seldra rekstrarfjármuna		23.591	18.561
Eignarhlutir		(28.200)	(1.751)
Fjárfestingahreyfingar		(1.187.526)	(923.838)
Fjármögnunarhreyfingar:			
Arður til ríkissjóðs	18	(219.000)	(214.000)
Tekin ný langtímalán		502.962	776.436
Greiddar afborganir langtímalána		(167.596)	(178.052)
Skammtímalán		50.000	(525.957)
Fjármögnunarhreyfingar		166.366	(141.573)
Breyting á handbæru fé		5.957	5.444
Handbært fé í ársbyrjun		8.453	3.009
Handbært fé í lok ársins		14.410	8.453

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Reikningsskilaaðferðir

Grundvöllur reikningsskila

1. Ársreikningur Rafmagnsveitna ríkisins er gerður í samræmi við lög um ársreikninga og reglugerð um framsetningu og innihald ársreikninga. Hann byggir á kostnaðarverðsreikningsskilum og er gerður eftir sömu reikningsskilaaðferðum og árið áður.

Erlendir gjaldmiðlar, verðtrygging

2. Eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknaðar í íslenskar krónur á skráðu gengi í lok ársins og verðtryggðar eignir og skuldir eru færðar miðað við vísitölu sem tók gildi 1. janúar 2004.

Skammtímakröfur

3. Skammtímakröfur eru færðar niður til að mæta þeirri áhættu sem fylgir starfseminni. Hér er ekki um endanlega afskrift að ræða heldur er myndaður afskriftasjóður til að mæta þeim kröfum sem kunna að tapast og er hann dreginn frá eignfærðum skammtímakröfum í efnahagsreikningi.

Óefnislegar eignir

4. Óefnislegar eignir samanstanda af keyptri viðskiptavild sem er færð til gjalda á tíu árum og langtímakostnaði sem færður er til gjalda á fjórum árum.

Áhættufé í öðrum félögum

5. Eignarhlutir í félögum eru færðir á kostnaðarverði. Myndaður er afskriftasjóður vegna áhættufjármuna og er hann dreginn frá eignfærðum áhættufjármunum í efnahagsreikningi.

Varanlegir rekstrarfjármunir

6. Varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir til eignar á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum. Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundraðshluti miðað við áætlaðan endingartíma eignanna þar til niðurlagsverði er náð. Áætlaður endingartími greinist þannig:

Virkjanir.....	40 ár
Veitukerfi.....	15 - 30 ár
Aðrir rekstrarfjármunir.....	5 - 50 ár

Birgðir

7. Efnisbirgðir eru metnar á innkaupsverði.

Handbært fé

8. Til handbærs fjár teljast óbundnar innistæður á bankareikningum.

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Skýringar

Starfsmannamál

9. Laun og launatengd gjöld greinast þannig:	2003	2002
Laun.....	958.945	921.203
Launatengd gjöld.....	132.232	119.554
Áunnið orlof, breyting.....	8.280	12.414
	<u>1.099.457</u>	<u>1.053.171</u>
Lífeyrisskuldbinding.....	34.267	33.124
Laun og launatengd gjöld samtals	<u>1.133.724</u>	<u>1.086.295</u>

Laun vegna rekstrar námu 788 millj. kr. og vegna nýframkvæmda sem eru færðar til eignar í efnahagsreikningi 171 millj. kr. Ársverk samtals voru 224 en 220 árið á undan. Laun stjórnar og framkvæmdastjórnar námu 29,5 millj. kr. á árinu 2003. Stjórnarlaun námu 3,5 millj. kr. og laun forstjóra 8,7 millj. kr. Hjá fyrirtækinu eru í gildi þrír starfslokasamningar. Eftirstöðvar þessara samninga námu 5,9 millj. kr. í árslok.

Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

10. Hrein fjármagnsgjöld greinast þannig:			
Vaxtatekjur og verðbætur.....	36.095	50.118	
Vaxtagjöld og verðbætur.....	(206.770)	(204.842)	
Gengismunur.....	(21.851)	240.542	
	<u>(192.526)</u>	<u>85.818</u>	
11. Afskriftasjóður			
Afskriftasjóður frá fyrra ári.....	53.262	59.066	
Afskrifaðar tapaðar kröfur á árinu.....	(41.101)	(18.835)	
Framlag í afskriftasjóð, gjaldfært á árinu.....	41.851	13.031	
	<u>54.012</u>	<u>53.262</u>	
12. Óefnislegar eignir			
	Viðskiptavild	Langtímakostn.	Samtals
Bókfært verð í ársbyrjun.....	138.704	10.500	149.204
Afskrifað á árinu.....	(16.006)	(3.500)	(19.506)
	<u>122.698</u>	<u>7.000</u>	<u>129.698</u>

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

13. Varanlegir rekstrarfjármunir

Varanlegir rekstrarfjármunir, bókfært verð þeirra og afskriftir greinast þannig:

	Virkjanir	Veitukerfi	Aðrir rekstrar- fjármunir	Samtals
Heildarverð 1.1.2003.....	6.574.639	30.479.160	2.527.153	39.580.952
Viðbót á árinu.....	25.216	1.028.609	129.092	1.182.917
Selt og niðurlagt á árinu.....	0	(197.148)	(107.385)	(304.533)
Heildarverð 31.12.2003	<u>6.599.855</u>	<u>31.310.621</u>	<u>2.548.860</u>	<u>40.459.336</u>
Afskrifað áður.....	4.747.104	19.762.433	1.472.586	25.982.123
Afskrifað á árinu.....	91.762	670.983	90.510	853.255
Sérstök afskrift.....	0	142.000	0	142.000
Afskrift færð út.....	0	(162.633)	(82.332)	(244.965)
Afskrifað samtals	<u>4.838.866</u>	<u>20.412.783</u>	<u>1.480.764</u>	<u>26.732.413</u>
Bókfært verð 31.12.2003.....	<u>1.760.989</u>	<u>10.897.838</u>	<u>1.068.096</u>	<u>13.726.923</u>
Afskriftahlutföll	2,5%	3,3 - 6,7%	2-20%	

Afskriftir samkvæmt rekstrarreikningi greinast þannig:

Afskriftir varanlegra rekstrarfjármuna.....	853.255
Niðurlagðar eignir.....	37.630
Niðurfærsla áhættufjármuna.....	34.000
Sérstök afskrift v/dreifikerfa, sbr. skýr. 18.....	142.000
Afskriftir óefnislegra eigna, sbr. skýr. 12.....	19.507
Fært í rekstrarreikning sem afskriftir.....	<u>1.086.392</u>

14. Áhættufé í félögum

Á árinu var aukið hlutafé í Sunnlenskri orku ehf. um 27.000 þús. kr. Fyrirtækið eignaðist hlut í KH hf. að fjárhæð 1.200 þús. kr.

Eignarhlutir í félögum greinast þannig:

	Eignarhluti	Bókfært verð
Héraðsvötn ehf.	75,0%	30.000
Sunnlensk orka ehf.	90,0%	72.000
Íslensk orka ehf.	2,3%	2.990
Netorka hf.	16,3%	9.800
Softa ehf.	4,1%	5.500
Sjávarorka ehf.	16,7%	1.000
Exigo ehf.	25,0%	1.251
KH hf.	0,9%	1.200
	Samtals	<u>123.741</u>
Afskriftasjóður áhættufjármuna	Mism	<u>(34.000)</u>
		<u>89.741</u>

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Skýringar

Eigið fé

15. Yfirlit um eiginfjárreikninga

	Stofnframlag	Varasjóður	Óráðstafað eigið fé	Samtals
Eigið fé 1/1 2003.....	2.082.571	312.036	8.465.407	10.860.014
Arður til ríkissjóðs, sbr. skýringu 18...	0	0	(219.000)	(219.000)
Tap skv. rekstrarreikningi.....	0	0	(114.072)	(114.072)
Eigið fé 31.12.2003.....	<u>2.082.571</u>	<u>312.036</u>	<u>8.132.335</u>	<u>10.526.942</u>

Langtímaskuldir

16. Yfirlit um langtímaskuldir og vaxtakjör

	Vextir	Eftirstöðvar
Skuldir í íslenskum krónum		
Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins.....	5%	1.516.265
Íbúðalánasjóður.....	5,1%	<u>2.947</u>
Samtals		<u>1.519.212</u>

Skuldir í erlendum gjaldmiðlum

NIB Lán í Eur.....	2,34%	801.917
NIB Lán í Eur.....	2,30%	94.037
NIB Lán í Eur.....	2,41%	77.366
NIB Lán í Eur.....	2,34%	682.834
NIB Lán í JPY.....	0,21%	32.883
NIB Lán í USD.....	1,40%	32.943
NIB Lán í USD.....	1,40%	102.002
NIB Lán í USD.....	1,32%	224.827
NIB Lán í USD.....	1,38%	459.424
Samtals		<u>2.508.233</u>

Langtímaskuldir samtals, þ.m.t. næsta árs afborganir.....	4.027.445
Næsta árs afborganir.....	<u>(311.089)</u>
Langtímaskuldir í efnahagsreikningi samtals	<u>3.716.356</u>

Framangreind vaxtahlutföll eru í samræmi við gildandi vaxtakjör lána í árslok 2003 en vaxtakjör skulda í erlendum gjaldmiðlum breytast miðað við breytingar á markaðsvöxtum á erlendum lánamörkuðum. Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Afborganir af langtímaskuldum greinast þannig á næstu ár:

Afborganir 2004.....	311.089
Afborganir 2005.....	347.429
Afborganir 2006.....	324.459
Afborganir 2007.....	290.650
Afborganir 2008.....	290.650
Síðar.....	<u>2.463.168</u>
Langtímaskuldir samtals, þ.m.t. næsta árs afborganir	<u>4.027.445</u>

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Önnur mál

17. Á árinu 1989 gerðu Ríkissjóður Íslands og Rafmagnsveiturnar með sér samning um séstakar ráðstafanir vegna fjárhagslegrar endurskipulagningar fyrirtækisins. Í því sambandi var Rarik afhent skuldaviðurkenning sem gefin var út af Hitaveitu Suðurnesja á árinu 1985, upphaflega að fjárhæð 914 millj. kr. sem greiðist á þrjátíu árum sem ákveðið hlutfall af orkusölu á Suðurnesjum. Skuldaviðurkenning þessi er ekki færð í efnahagsreikning, en greiðslur vegna hennar eru tekjufærðar í rekstrarreikningi. Greiðslur vegna þessarar skuldaviðurkenningar námu 80,0 millj. kr. á árinu 2003 og er sú fjárhæð færð til tekna í rekstrarreikningi. Í árslok 2003 námu eftirstöðvar nafnverðs skuldbindingarinnar 649,6 millj. kr.
18. Fjárlög ársins 2003 gera ráð fyrir að Rafmagnsveitur ríkisins greiði 219 millj. kr. í arð til ríkissjóðs og var arðgreiðslan færð til lækkunar á eigin fé fyrirtækisins. Á árinu 2003 námu framlög ríkissjóðs til Rafmagnsveitna ríkisins 153 millj. kr. sem skiptust þannig að til sveitarafveitna var ráðstafað 142 millj. kr., og til rannsóknar- og þróunarverkefna 11 millj. kr.

Sundurliðanir

19. Sala á orku til notenda nam 4.837 millj. kr. á árinu 2003 og hefur þá verið áætlað fyrir óreikningsfærðri sölu vegna orkuviðskipta notenda á tímabilinu frá síðustu reikningsútskrift og til ársloka. Orkusala til notenda greinist þannig:

	2003	2002
Raforkusala til notenda.....	4.208.446	4.063.396
Niðurgreiðslur.....	456.491	510.944
Áætl. óreikn. f. orkusölu í árslok, breyting.....	7.135	(111.001)
	<u>4.672.072</u>	<u>4.463.339</u>
Heitavatnssala til notenda.....	133.249	139.735
Niðurgreiðslur.....	32.130	35.808
Áætl. óreikningsfærð vatnssala, breyting.....	0	(7.393)
	<u>165.379</u>	<u>168.150</u>
Orkusala til notenda samtals	<u>4.837.451</u>	<u>4.631.489</u>

20. Kostnaður við orkuöflun greinist þannig:

	2003	2002
Landsvirkjun.....	2.882.909	2.879.956
Andakílsvirkjun.....	116.028	95.155
Sleitustaðavirkjun.....	3.241	3.030
Aðrar virkjanir.....	4.578	140
Varaafllsala.....	(5.117)	(1.507)
	<u>3.001.639</u>	<u>2.976.774</u>
Eigin vatnsorkuver.....	101.038	87.557
Eigin dísilrafstöðvar.....	10.814	20.714
Eigin kyndistöðvar.....	15.133	14.402
Eigin borholur.....	5.265	6.709
Rekstur stjórnstöðvar.....	13.110	10.744
	<u>145.360</u>	<u>140.126</u>
Kostnaður af orkuöflun samtals	<u>3.146.999</u>	<u>3.116.900</u>

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Skýringar

Fimm ára yfirlit í millj. kr.

- á verðlagi hvers árs

	2003	2002	2001	2000	1999
Rekstur					
Rekstrartekjur	5.918,3	5.817,8	5.366,4	5.070,9	4.929,9
Rekstrargjöld án afskrifta	<u>4.753,2</u>	<u>4.637,9</u>	<u>4.355,3</u>	<u>4.065,9</u>	<u>4.085,1</u>
Rekstrarhagnaður án afskrifta	1.164,9	1.179,9	1.011,1	1.005,0	844,7
Afskriftir	1.086,4	1.156,1	1.053,1	959,1	933,3
Rekstrarhagnaður (tap) án fjármagnsliða	<u>78,5</u>	<u>23,7</u>	<u>-42,0</u>	<u>45,9</u>	<u>-88,6</u>
Hrein fjármagnsgjöld	<u>-192,5</u>	<u>85,8</u>	<u>-337,7</u>	<u>-256,1</u>	<u>-17,8</u>
Hagnaður (tap) ársins	<u><u>-114,1</u></u>	<u><u>109,5</u></u>	<u><u>-379,7</u></u>	<u><u>-210,1</u></u>	<u><u>-106,3</u></u>
Efnahagur					
Fastafjármunir	13.946,3	13.843,6	14.072,4	12.877,1	12.475,2
Veltufjármunir	<u>1.581,9</u>	<u>1.500,0</u>	<u>1.470,9</u>	<u>1.467,6</u>	<u>1.461,6</u>
Eignir alls	<u>15.528,2</u>	<u>15.343,6</u>	<u>15.543,3</u>	<u>14.344,7</u>	<u>13.936,8</u>
Eigið fé	10.526,9	10.860,0	10.964,4	10.667,6	10.595,8
Langtímaskuldir:	3.716,4	3.479,0	3.068,4	2.878,3	2.166,7
Skammtímaskuldir:	<u>1.284,9</u>	<u>1.004,6</u>	<u>1.510,5</u>	<u>798,8</u>	<u>1.174,2</u>
Skuldir og eigið fé alls	<u>15.528,2</u>	<u>15.343,6</u>	<u>15.543,3</u>	<u>14.344,7</u>	<u>13.936,8</u>

Skýringar

Kennitölur	2003	2002
Veltufjárhlutfall.....		
Veltufjármunir/skammtímaskuldir.....	1,23	1,49
Eiginfjárhlutfall.....		
Eigið fé/heildarfjármagn.....	0,68	0,71

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

The company

RARIK was founded in 1947. Its function and main responsibility through the years has been the electrification of most parts of Iceland, particularly the rural areas. The main task is to procure, transmit, distribute and sell electricity in its operating area and thus promote and create added value to its customers. Today, the company sees to all transmission and distribution throughout its distribution area, delivering electricity directly to consumers and also to municipal utilities on a wholesale basis. Its distribution network covers about 80-90% of inhabited areas of Iceland and serves approximately 17% of the population. The number of RARIK employees at the end of 2003 was 222.

Kristjan Jonsson, RARIK's CEO of 27 years, retired in 2003. Tryggvi Thor Haraldsson was appointed new CEO of RARIK.

Company evolution

In recent years RARIK's operations have changed considerably. The company has transposed from being in its early years primarily a construction project company, into an operating company and then into a marketing oriented service company. The new energy legislation in Iceland, issued by the parliament in March 2003, heralds yet a new phase in the company's evolution into a future of a more competitive and business oriented environment. This will have great impact on the future organisation of the Icelandic electricity market as it will become more liberalised and market oriented with increased emphasis on competition in electricity production and sales and highly regulated in the fields of transmission and distribution. This will also have great influence on the internal organisation of the company as it has to unbundle its accounts to fulfill the requirement of the regulator.

Generation, purchase and sales of electricity

Own generation of electricity, about 11,4 % of total supplies for the year, was almost entirely derived from hydropower plants. The bulk of the electricity purchased is supplied from Landsvirkjun, The National Power Company.

Sales of energy, shown in table 3, are sales of electricity (wholesale supplies to municipalities and retail sales directly to customers) and sales of hot water from heating and geothermal plants.

RARIK owns 9 small hydropower plants, with a total capacity of 18.8 MW that produced 127 GWh in 2003, and several diesel plants, mostly used as reserve power source, with a capacity of 40 MW. Two heating plants, producing hot water in two municipalities which do not have access to geothermal energy, use temporary electric power and oil to heat the water which is distributed through district heating system to the customers. The production of RARIK's own geothermal plant was approximately 24 GWs in 2003. Now there are three hydropower and one geothermal power projects under consideration and feasibility studies seem to be promising.

Table 4 – Employees

Number of employees at the end of year	2002	2003
Headq. in Reykjavík	55	57
West region	33	33
Northwest region	31	30
Northeast region	27	28
East region	49	49
South region	25	25
Total	220	222

Table 1 – The five RARIK regions

	West	Northwest	Northeast	East	South	RARIK
Population	8,990	9,150	8,310	11,220	11,090	48,760
Consumer connections	4,988	4,115	3,764	4,929	7,061	24,857
Retail sales, GWh	131	115	134	301	170	851
Retail sales per capita, kWh	14,537	12,591	16,090	26,844	15,328	17,448
High tension systems, km	1,932	1,333	1,493	1,644	2,237	8,639

English Summary

RARIK's oldest hydropower plant, Fjardarsel power plant, celebrated its 90th operational year in 2003. Fjardarsel power plant started its operation on October 18th 1913 being the first A.C. power plant in Iceland, connected to the first high voltage overhead line and serving the first municipality distribution system.

Finances

RARIK's operating performance was positive in many ways in the year 2003 despite negative development in the financial results from 2002, due mainly to unfavourable development of financial costs. Operating revenues for the year 2003 amounted to ISK 5.9 billion in 2003, compared to ISK 5.8 billion in 2002, an increase by 1.7%. Operating expenses increased proportionally more than the revenues, or from ISK 4.6 billion in 2002 to ISK 4.75 billion in the year 2003, an increase of 2.5%.

Capital earned by company operations, i.e. operating profit before depreciation, taxes and financial items (EBITDA), thus decreased from ISK 1.180 million in 2002 to ISK 1.165 million in the year 2003, corresponding to a decrease of 1.3%.

Depreciation in 2003 totalled at ISK 1.1 billion, a slight decrease from 2002. The main explanation for this decrease can be attributed to the special effort in 2002 to remove from the asset base transportation and distribution lines no longer in operation.

RARIK's profit before financial costs was ISK 78.5 million in 2003, as opposed to a profit of ISK 24 million in 2002. Financial costs change greatly between the two years. In the year 2002 this sum was positive or ISK 86 million, as opposed to a negative sum in 2003 of ISK 192 million. The difference amounts to ISK 278 million and largely explains the overall negative development of the results between the years.

Net loss thus amounted to ISK 114 million in the year 2003, compared to a net profit of ISK 110 million in 2002.

Total assets at the end of the year 2003 amounted to ISK 15.5 billion and equity amounted to ISK 10.5 billion, the equity ratio at the end of 2003 being 68%. Equity has thus decreased by ISK 333 million, due to the payment of dividend, in accordance with state budget, amounting to ISK 219 million which is added to the net loss of ISK 114 million in 2003.

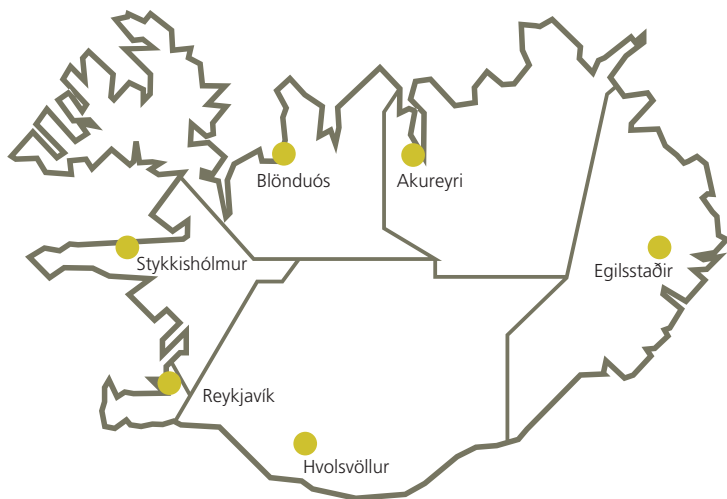
Table 2 – Energy supply in MWh

	2002	Share	2003	Share	Incr,
Electricity purchase	1,005,448	86.0%	1,036,421	87.2%	3.1%
Own production	163,734	14.0%	152,719	12.8%	-6.7%
Total	1,169,182	100.0%	1,189,140	100.0%	1.7%

Table 3 – Energy sale in MWh

	2002	Share	2003	Share	Incr,
Sale of electricity	1,033,962	95.4%	1,037,531	95.6%	0.3%
Hot water, retail sales	49,308	4.6%	47,284	4.4%	-4.1%
Total energy sales	1,083,270	100.0%	1,084,815	100.0%	0.1%

Skammstafanir

kV	=	kílóvolt
kW	=	kílóvatt
MW	=	megavatt = 1.000 kW
kVA	=	kílóvoltamper
MWh	=	megavoltamper = 1.000 kVA
kWh	=	kílóvattstund
MWh	=	megavattstund = 1.000 kWh
GWh	=	gígavattstund = 1.000 MWh = 1.000.000 kWh
TWh	=	teravattstund = 1.000 GWh = 1.000.000.000 kWh
GL	=	gígalítrar = 1.000 megalítrar = 1.000.000 kílólítrar (tonn)
mkr	=	milljón krónur
h	=	klukkustund
EVJ	=	háspennulína með einum vír
TV	=	tveggja víra lína
ÞV	=	þriggja víra lína
LV	=	Landsvirkjun

mkr	=	million icelandic crowns
h	=	hour
EVJ	=	one wire line (earth return)
TV	=	two wire line
ÞV	=	three wire line
RARIK	=	Iceland State Electricity
LV	=	Iceland State Electricity

Útgefandi (Published by):

RARIK

Rauðarárstígur 12

Sími (Tel.): 528 9000

Fax: 528 9009

rarik@rarik.is

www.rarik.is

Ábm.: Tryggvi Þór Haraldsson rafmagnsveitustjóri

Umsjón: Stefán Arngrímsson

Hönnun, umbrot og prentun: Ásprent Stíll

Ljósmyndir: RARIK, Kristján Kristjánsson og Aðalsteinn Sv. Sigfússon

Prófarkalestur: Fremri kynningarþjónusta

